

Sunnfjord Energi AS - Konesesjon for bygging av Jølstra kraftverk i Jølster og Førde kommuner

Departementets bemerkning i kongelig resolusjon 21. juni 2017

IV Olje-og energidepartementets merknader

1 Innledning

Sunnfjord Energi AS er eid av BKK og kommunene Jølster, Førde, Gaular, Fjale, Hyllestad, Solund og Naustdal.

Årlig brutto kraftproduksjon for prosjektet er beregnet til 233 GWh. Fratrullet produksjonstapet i eksisterende Stakaldefossen kraftverk er netto ny kraftproduksjon i Jølstra kraftverk beregnet til om lag 200 GWh.

Tiltakshaver har foreslått minstevannføring på 12 m³/s om sommeren og 4 m³/s om vinteren, som er inkludert i produksjonstillatelsene.

De negative virkningene av utbyggingen er i hovedsak knyttet til landskap, fisk og elvesportaktiviteter. Jølstra er gyte- og oppvekstelv for storørreten i Jølstravatn, og har stor betydning for fiske og fisketurisme. Jølstra er også en populær elv for rafting og padling.

Jølster kommune, Førde kommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune tilrår alle at konsesjon gis, mens Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane Turlag, NHO Reiseliv Vest-Norge, Jølstramuseet, Norsk Fiskesenter AS og Jølster Rafting frarår at det blir gitt konsesjon.

2 NVEs innstilling

Jølstra kraftverk vil ifølge NVE gi en bedre utnyttelse av ovenforliggende reguleringsmagasiner og bidra med ny regulerbar kraft. Kraftstasjon og vannveier er planlagt bygd i fjell, og de synlige inngrepene antas å bli begrensede og i stor grad knyttet til redusert vannføring på utbyggingsstrekningen.

De viktigste områdene for fisk ligger oppstrøms tiltaksområdet, og etter NVEs vurdering vil utbyggingen være akseptabel, under forutsetning av tilstrekkelige avbøtende tiltak. Utbyggingen vil vanskeliggjøre elvesportaktiviteter, og elva vil sannsynligvis bli uegnet til slik kommersiell virksomhet.

Etter NVEs vurdering ivaretar tiltakshavers forslag til minstevannføring de biologiske og landskapsmessige interessene i tilstrekkelig grad, og tilrår at forslaget til minstevannføringer legges til grunn for konsesjonen.

NVE mener at tiltakshavers utbyggingsløsning gir en god ressursutnyttelse av vassdraget, samtidig som miljøpåvirkningene vurderes som akseptable. NVE har i den samlede vurderingen lagt særlig vekt på produksjon av ny fornybar energi, og mener de negative virkningene er akseptable sett i forhold til kraftverkets størrelse.

NVE anbefaler at Sunnfjord Energi AS får tillatelse etter vannressursloven til bygging og drift av Jølstra kraftverk, og konsesjon etter energiloven for bygging og drift av tilhørende 132 kV jordkabel. Det anbefales også at det gis konsesjon etter industrikonesjonsloven til erverv av tilhørende fallrettigheter, samt ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova til vannfall og arealer.

3 Vurderingsgrunnlaget

I departementets vurdering av om konsesjon etter vassdragslovgivningen skal gis, må fordeler og ulemper ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Skader og ulemper for både allmenne og private interesser skal hensynstas.

Bevaring av naturmangfoldet inngår i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen. Dette innebærer at miljøkonsekvensene ved omsøkte utbygging må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der de samfunnsøkonomiske fordelene avveies mot ulempene blant annet i form av forringelse eller tap av naturmangfold.

Bestemmelsen i naturmangfoldloven § 8 og prinsippene i loven §§ 9 – 12 legges til grunn som retningslinjer etter vassdragslovgivningen. Det vises i den sammenheng til forvaltningsmålene om naturtyper, økosystemer og arter i loven §§ 4 – 5. Disse forvaltningsmålene blir iaktatt ved departementets behandling av søknadene.

Så lenge konsesjon for nettilknytningen er avhengig av konsesjon for bygging av kraftverket, skal vedtak fattes samtidig for begge søknader. Departementet vil vurdere disse søknadene samlet.

Etter forvaltningsloven § 25 annet ledd første punktum skal forvaltningsorganet i begrunnelsen nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Er de faktiske forhold beskrevet av parten selv eller i et dokument som er kjent for parten, er en henvisning til tidligere fremstilling tilstrekkelig. Forvaltningsorganet har ikke plikt til å ta stilling til alle anførselene fra en part.

Konsesjonssøknadene med KU, fagrapporter og tilleggsrapporter er gjort kjent for partene ved NVEs høring av søknadene. I tillegg er konsekvensene av tiltakene grundig beskrevet i NVEs innstilling av 5. juli 2016. Partene er gjort kjent med innstillingen ved NVEs brev av samme dato.

Departementet vil derfor i stor utstrekning vise til konsesjonssøknaden, fagrapportene, tilleggsrapportene og NVEs innstilling når det gjelder hvilke faktiske forhold som vedtaket bygger på.

Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal etter naturmangfoldloven stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for skade på naturmangfoldet.

I samsvar med naturmangfoldloven § 8 første ledd bygger departementet på følgende kunnskapsgrunnlag:

- Sunnfjord Energi AS' søknad av 12. desember 2013 med konsekvensutredninger (KU)
- NVEs innstilling av 5. juli 2016 med høringsuttalelser til søknadene
- Høringsuttalelser til NVEs innstilling
- Olje- og energidepartementets møte og befaring 27. september 2016
- Registreringer i naturbase
- Artsdatabanken

Departementet finner at tiltaket er godt nok opplyst ved gjennomførte utredninger, høringer, befaringer og andre mottatte saksopplysninger til at vedtak kan fattes. Departementet viser til at materialet antas å gi den kunnskap som kreves om landskapet, utbredelse av naturtyper, den

økologiske tilstanden i området og arters bestandssituasjon. Også virkningene av utbyggingen er beskrevet på tilstrekkelig vis.

4 Departementets vurdering av kraftverkets virkninger

Samfunnsmessige hensyn

Den viktigste samfunnsnyttien med Jølstra kraftverk vil være produksjon av ny, fornybar kraft, hvor vinterkraften utgjør en relativt stor andel. Kraftverket er planlagt som elvekraftverk uten egne reguleringsmuligheter, men 95 prosent av tilsiget vil være regulert gjennom magasinene i Jølstravatnet og Kjøsnesfjorden. Selv om reguleringsgraden i vassdraget er begrenset til omlag 10 prosent, vil magasinene medføre at verdien av kraftproduksjonen i Jølstra kraftverk blir større for samfunnet, enn om alt tilsiget var uregulert.

Jølstra kraftverk er planlagt med en samlet installert effekt på 60 MW og en slukeevne på 55 m³/s. Ifølge søknaden vil dette gi en årlig produksjon på 209 GWh, fordelt på 89 GWh vinterkraft og 120 GWh sommerkraft. Andel vinterkraft blir da 43%. Søker foreslår en minstevannføring på 12 m³/s om sommeren og 4 m³/s om vinteren er inkludert i produksjonstallene. Stakaldefossen kraftverk vil drives videre på restvannføringen fra Jølstra kraftverk, som medfører at dagens produksjon i Stakaldefossen kraftverk reduseres fra 60 GWh/år til 27 GWh/år. Dette resulterer i netto ny årsproduksjon i Jølstra kraftverk på 176 GWh. Disse produksjonsberegningene er basert på perioden 1961-1990. Dersom perioden 1981-2010 legges til grunn, vil årstilsiget øke med om lag 11%, som vil gi en brutto årsproduksjon i Jølstra kraftverk på 233 GWh og en netto årsproduksjon på 200 GWh. NVE mener det er rimelig å anta at periodene som inkluderer senere år best representerer dagens avrenning.

Den totale utbyggingskostnaden er i søknaden oppgitt til 704,5 mill. kr (kostnadsnivå 01.01.2013). En oppskalering av prisene til kostnadsnivå 2016 gir en investeringskostnad på 763,5 mill. kr, og en spesifikk utbyggingskostnad på 3,82 kr/kWh ny energi (netto produksjonsøkning) og 3,28 kr/kWh for nytt Jølstra kraftverk (brutto). Kostnader for tiltak og erstatninger er ikke medregnet i utbyggingskostnadene. Hvor store de faktiske utbyggingskostnadene vil bli, vil først være kjent etter at detaljplan er vedtatt og anbudskonkurranse er holdt. Prosjektet er beregnet til å ha en positiv nåverdi.

Jølster og Førde kommuner vil få årlige inntekter fra eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgifter og konsesjonskraft. I anleggsfasen vil byggingen medføre noe økt sysselsetting i regionen.

Departementet understreker at de samlede virkningene av tiltaket ikke er begrenset til de som kan prissettes. Tiltaket vil også ha betydelige virkninger på natur, miljø og areal. I konsesjonsvurderingen vil departementet vurdere miljøvirkningene av tiltaket nærmere, og ta stilling til om tiltaket samlet sett vurderes som samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Hydrologi

Det planlagte kraftverket vil berøre hovedløpet i elva Jølstra, nedstrøms utløpet av Jølstravatnet. Det blir ingen nye reguleringer i forbindelse med byggingen av Jølstra kraftverk, men hele 95 % av tilsiget vil være regulert gjennom magasinene i Jølstravatnet (50 mill. m³) og Kjøsnesfjorden

(40 mill. m³). Reguleringsgraden i vassdraget er imidlertid beskjeden (om lag 10 %) slik at tilgjengelig vann i stor grad følger naturlige årsvariasjoner. Det er et restfelt på ca. 24 km², mellom Jølstravatnet og det planlagte inntaket, som bidrar med et uregulert tilsig. Tilløpet ved inntaket Tongahølen er da summen av avløpet fra Jølstravatnet, samt tilsiget fra restfeltet nedstrøms Jølstravatnet (totalt 408 km²). I og med at avløpet fra Jølstravatnet bidrar med en stor andel av tilløpet til planlagt inntak, og dette er representert ved en lang måleserie, er det liten usikkerhet i grunnlagsdata.

Sunnfjord Energi har beregnet årlig tilsig ved inntaket til 972,2 mill. m³ og en middelvannføring på 30,8 m³/s. Middelaavrenning fra lokalfeltet mellom Jølstravatnet og inntaket er beregnet til 1,6 m³ /s. Middelaavrenning fra lokalfeltet mellom inntaket og utløp (samløpet ved Holsaelva) er beregnet til 1,36 m³ /s. Lavvannføringer gir 5-persentiler på henholdsvis 19 m³ /s og 4,14 m³ /s for sommeren og om vinteren, og en alminnelig lavvannføring på 4,4 m³ /s. I følge søknaden vil middelvannføringen reduseres til omlag 30 % av dagens rett nedstrøms inntaket og til 35 % ved Stakaldefossen. Den omsøkte terskelen i Tongahølen vil heve vannstanden i inntaksbassenget med 0,5-1 meter sammenlignet med dagens situasjon avhengig av vannføring (0,5 m ved middelvannføring). Inntaksbassenget vil strekke seg ca. 300 meter oppover i Jølstra til stryket sør-øst for Gravøyna. Her er det en naturlig høyde i elveprofilen som er bestemmende for vannstanden. Vannspeilet kan imidlertid bli påvirket til 5-600 m oppstrøms terskelen (30 m oppstrøms Gravøyna). Vannstanden i Flugelona oppstrøms vil, ifølge utførte simuleringer, ikke bli berørt, selv ikke ved større flommer. I Tongahølen vil strømningsmønsteret endre seg med raskere strømmer langs inntakskanalen og øst for øya i inntaksbassenget.

Det vises for øvrig til NVEs innstilling s 30-32 hvor temaet er grundig vurdert, og departementets vurderinger nedenfor under punktet minstevannføring.

Flom

Den omsøkte elvestrekningen beskrives som lite utsatt for flomskader. Et eventuelt Jølstra kraftverk vil dempe flomvannføringen mellom inntak og utløp i den tid kraftverket er i drift, og flomvannføringen vil ifølge NVE reduseres inntil kraftverkets slukeevne på 55/45 m³ /s på utbyggingsstrekningen. Nedstrøms kraftverksutløpet vil vannføringen bli omtrent som i dag. Dersom kraftverket er ute av drift, vil det imidlertid ikke ha noen betydning for flomvannføringen på den regulerte strekningen. Departementet har merket seg at omsøkt elvestrekning anses for lite flomskadeutsatt.

Vanntemperatur, isforhold og frostrøyk

En utbygging som omsøkt forventes ifølge NVE å gi noe kaldere temperatur på utbyggingsstrekningen om vinteren (0,1-1,5 °C), og noe varmere vann om sommeren (1-2 °C), sammenlignet med dagens situasjon som følge av redusert vannføring. Ved en utbygging som omsøkt er det forventet mindre frostrøyk enn i dag på selve utbyggingsstrekningen, som følge av redusert vannføring og kaldere vanntemperatur om vinteren. NVE mener at tiltaket ikke vil ha nevneverdige konsekvenser på vanntemperatur, isforhold og frostrøyk, og anser at temaet ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet. Departementet er enig i NVEs vurderinger, og viser for øvrig til innstillingen s 32-33.

Erosjon og sedimenttransport

NVE mener at tiltaket ikke vil ha nevneverdige konsekvenser på erosjon og sedimenttransport, og anser at temaet ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet. Behov for plastring for å unngå erosjon på utsatte områder som skråninger rundt inntaksmagasin eller nedstrøms utløp, må vurderes i detaljplanleggingen. Departementet tar dette til etterretning og slutter seg til NVEs vurderinger i innstillingen s 33.

Skred

NVE registrerer at det ikke har framkommet informasjon i KU-rapportene eller høringsuttalelser som tilsier at temaet skred har betydning for konsesjonsspørsmålet. Eventuell fare for skred i anleggsfasen bør utredes nærmere under detaljplanleggingen. Departementet slutter seg til NVEs vurderinger, jf. innstillingen s 33.

Grunnvann

NVE anser ikke grunnvann for å ha betydning for konsesjonsspørsmålet. Tiltak for å forebygge lekkasjer til tunnel forutsettes fulgt opp på detaljplannivå. Departementet tar dette til etterretning, og viser til innstillingen s 34.

Landskap

Jølstravatnet er nest største fjordsjø på Vestlandet, og er også en sentral og dominerende del av landskapet i Jølster. Fra Jølstravatnet til Movatnet er dalen avgrenset av bratte, skogkledde fjellsider med snaufjell som stikker opp over tregrensen. Areal med dyrka mark, gårdsbruk og spredt bebyggelse preger dalbunnen. Jølstra utgjør et betydelig element i landskapet. Særlig den øvre strekningen, fra Vassenden og ned mot Tongahølen, har stor betydning for landskapsbildet. E39 går langs vassdraget og elva er tidvis godt synlig for de mange turister som ferdes på hovedveien. I selve tiltaksområdet er dalen smalere og elva mindre dominerende i landskapet. Elva er også godt synlig fra fjellområdene rundt.

På den omsøkte utbyggingsstrekningen er Jølstra forholdsvis ensartet med et relativt jevnbreddt elveprofil med lange, slake strykpartier avbrutt av noen mer stilleflytende partier. Det er store kontraster mellom vannføringen sommer og vinter. Om sommeren har Jølstra en jevn, høy vannføring og elva oppleves som både stri og mektig. Om vinteren, og ved lave vannføringer, fremstår elva som mer ordinær. Det er forbygninger langs deler av elva i dag, og sammen med reguleringsanlegg og veier fremstår ikke elva som uberørt. Det eksisterende massetaket ved inntaksområdet (Kvammen) er godt synlig. Ved planlagt kraftstasjonsområde ved Moskog er landskapet betydelig preget av tekniske inngrep med ny 420 kV koblingsanlegg, flere eksisterende kraftledninger og veier.

Jølstra kraftverk er planlagt med vannvei og kraftstasjon i fjell. De synlige, varige inngrepene i landskapet vil i hovedsak gjelde terskel ved inntaksmagasinet, inntakskonstruksjon, massedeponier og portal/påhugg til inntak og kraftverk. I tillegg vil utbyggingen føre til redusert vannføring på utbyggingsstrekningen og vannspeil oppstrøms inntaket, noe som kan endre elvas karakter. Konsekvensene for landskap er i KU vurdert til liten negativ for inntaksområdet, middels/stor negativ for utbyggingsstrekningen og liten negativ for kraftstasjonsområdet/utløp.

Inntaksområdet

Ved Tongahølen gjør elva en stor S-sving og danner et naturlig basseng før elva snevrer seg sammen igjen og renner ut Kvamsfossen. Den planlagte terskelen vil heve vannspeilet og gi et stilleflytende parti som kan strekke seg opptil 5-600 m oppover. Selve inntaket er planlagt i fjell på motsatt side med kanalisering og flomvoller.

Vannføring

Redusert vannføring i Jølstra er i KU fremhevet som det tiltaket som vil gi størst negativ konsekvens for landskapet. Liten vannføring vil endre opplevelsen av en brusende elv, og påvirke opplevelseskvaliteten i dalen.

Flere av høringspartene mener den foreslåtte minstevannføringen er for lav til å sikre landskapsverdiene ved en utbygging. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane viser til at Jølstra er en elv med generelt stor og stabil sommervannføring.. Jølstra vil, etter fylkesmannens syn, miste all sin kraft og bli en helt ordinær elv sammenlignet med i dag, og uttaler at en minstevannføring under 5-persentil vil være svært uheldig.

NVE fremhever at Jølstra er et viktig landskapselement i dalen, særlig ved store vannføringer. En utbygging som omsøkt vil gi et mer ensformig og statisk vannføringsbilde. De store flomtoppene og variasjonene vil bli borte og inntrykket av vannstrengen tammere, noe som vil være et tap for opplevelsen av landskapet.

Stakaldefossen og Kvamsfossen

Det er to omtalte fosser/strykstrekninger på utbyggingsstrekningen; Kvamsfossen og Stakaldefossen. Kvamsfossen ligger nedstrøms utløpet fra Tongahølen og er mer en konsentrert strykstrekning enn en foss. Den er godt synlig fra veien da E39 går tett inntil elva på denne strekningen. Det går også en bro over elva ved Kvamsfossen.

Stakaldefossen var i sin tid en kraftfull foss, men er idag regulert igjennom Stakaldefossen kraftverk. Det går hyppig overløp over inntaksdammen, og i slike perioder er fossen fremdeles et blikkfang. Stakaldefossen vil bli innlemmet på utbyggingsstrekningen. Det gamle kraftverket skal kjøre på restvannføringen fra nye Jølstra kraftverk (inkludert minstevannføringen), som innebærer at Stakaldefossen går tørr store deler av året.

NVE bemerker at Stakaldefossen i dag er et flott skue ved store vannføringer, og at bygging av Jølstra kraftverk vil gi færre døgn med overløp på dammen og redusere opplevelsesverdien av fossen. På den annen side er dette en foss som allerede er utbygd og nyttet til kraftproduksjon, samtidig som Jølstra kraftverk vil kunne utnytte dagens flomtap i Stakaldefossen.

Deponier

Det planlegges et massedeponi ved eksisterende grustak ved Kvammen (inntaksområdet) og et på industriområdet ved Moskog (kraftstasjon). Deponiet ved Kvammen foreslås enten deponert midlertidig for videre bruk, eller til å arrondere og revegetere området. Noe av massene skal også brukes til flomvoller ved inntaksbassenget. Deponiet ved kraftstasjonsområdet ved Moskog skal brukes til oppbygging og planering av området, enten for bruk til Moskog industriområde eller til jordbruksformål. Det har ikke kommet inn vesentlige merknader på de omsøkte deponiene når det gjelder landskapsmessige virkninger. NVE mener de planlagte deponiene i stor grad kan tilpasses omgivelsene gjennom god planlegging og landskapsmessige tilpasninger, og må avklares nærmere gjennom godkjenning av detaljplanen.

Kraftverk og kraftledninger

Kraftverket er planlagt i fjell ved Moskog. Portalen inn til kraftverket vil bli synlig, men vil ligge i tilknytning til den nye transformatorstasjonen, og i et område med mye tekniske inngrep. Jølstra kraftverk skal tilknyttes nettet med 132 kV kabler til transformatorstasjon. Kablene skal legges i sjakt, tunnel eller i bakken over en kortere strekning og vil ikke medføre nye synlige inngrep.

***

Departementet viser for øvrig til innstillingen s 34-37 hvor temaet landskap er utførlig beskrevet og vurdert av NVE. Departementet kan ikke se at landskapsvirkningene er av avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet gitt at det settes vilkår om avbøtende tiltak.

Naturmangfold

Naturtyper og rødlistede arter

Det er registrert flere naturtyper i tiltaks- og influensområdet, men ingen av svært viktig verdi. Innenfor tiltaksområdet er det registrert flere lokaliteter med gråor-heggeskog, utforming flommarkskog, der en lokalitet (rett sør for Kvamsfossen) er vurdert å ha viktig verdi (B), mens de andre lokalitetene er vurdert til å være av lokal verdi (C). Dette er den mest vanlige naturtypen langs Jølstra. Redusert vannføring er vurdert til å gi liten til middels negativ påvirkning på naturtypen. Ved Støfring er det registrert en lokalitet med gammel, fattig edelløvskog med lokal verdi (C). Det er også registrert to lokaliteter med gammel løvskog, utforming gammelt ospenholt, der den ene er gitt viktig verdi (B) og den andre er av lokal verdi (C). Disse lokalitetene vil ikke bli vesentlig påvirket av en utbygging. I Stakaldefossen er det en fossesprøytzone av lokal verdi (C). Naturtypen er påvirket av redusert vannføring som følge av Stakaldefoss kraftverk, og er ikke vurdert å ha stor verdi for vegetasjon i dag.

Av rødlistearter er det funnet vasshalemose på en lav bergvegg i et sideløp øst for Kvammen bru. Denne er i KU kategorisert som sårbar, men i ny rødliste 2015 nedgradert til nær truet (NT). Det er i KU vurdert at redusert vannføring, som følge av omsøkte utbygging, vil kunne få middels til stor negativ virkning for vasshalemose. Som avbøtende tiltak foreslås det å lede noe av vannet fra hovedløpet til sideløpet der arten lever. Det er videre registrert to lokaliteter med skorpefylltav (NT) funnet på osp nær elvebredden. Redusert vannføring anses ikke som en viktig negativ virkning på arten, men en endring i luftfuktighet kan ha en viss negativ effekt. Oter (VU) og fiskemåke (NT) har også fast opphold langs elva, og omsøkte tiltak er vurdert å få liten negativ konsekvens for disse artene. Storspove (NT) er observert i et lite våtmarksområdet ved Moskog. Vipe (EN i ny rødliste) er registrert på bl.a. landbruksområder ved Moskog og kan bli negativt påvirket som følge av arealtap/forstyrrelser. Ellers nevnes også jerv (EN), gaupe (EN) og hønsehauk (NT) på streif, men artene vurderes ikke å bli påvirket av en utbygging.

Ifølge KU har Tongahølen verdi for andefugler som oppholder seg i de stilleflytende partiene i hølen. Det er også et yrende fugleliv ved Gravemøya og gråor-heggeskogen (B) ved Kvamsfossen. Hevet vannstand vil endre strømningsmønsteret inne i Tongahølen og påvirke de stilleflytende lonene. Dette kan være negativt for våtmarksfugl som bruker de stilleflytende partiene som beiteområder. Samtidig vil tiltaket gi mindre is i området om vinteren og følgelig større beitemuligheter.

Den planlagte terskelen vil hindre noe tilsig til gråor-heggeskogen ved Kvamsfossen (B) og påvirke flomskogelementene her, som vurderes å ha middels negativ konsekvens på lokaliteten. Totalt sett er omsøkte tiltak ved inntaksområdet vurdert å få liten negativ konsekvens for fugl, middels negativ konsekvens for vegetasjon og ubetydelig konsekvens for pattedyr.

På elvestrekningen som får minstevannføring vil vannføringen i Jølstra bli lite endret om vinteren og våren sammenlignet med dagens situasjon, mens om sommeren vil fraføringen av vann være betydelig. Redusert vannføring vil kunne medføre små endringer i luftfuktighet langs elva, men vegetasjonen her anses ikke å være spesielt viktig for biologisk mangfold. Fossefall er registrert i Jølstra og elva beskrives som et velegnet område for arten. I følge KU vil trolig foreslåtte minstevannføringer opprettholde mye av egnet habitat for arten, og redusert vannføring regnes ikke for å gi vesentlige negative konsekvenser for fossefall. På elvestrekningen som får redusert vannføring, er tiltaket vurdert å få liten negativ konsekvens for fugl og for vegetasjon, og ubetydelig konsekvens for pattedyr.

Ved kraftstasjons- og deponiområdene ved Moskog ligger et myrlendt våtmarksområde med et lite tjern. Dette området vurderes å ha middels verdi for fugl, blant annet knyttet til hekkeområde for andefugl. Storspove (NT) er også registrert her. Kraftverket skal kobles til eksisterende anlegg med jordkabel fra kraftverksportal til transformatorstasjonen ved Moskog. Denne ligger like ved påhugget for adkomsttunnelen til kraftstasjonen. Traseen vil ikke berøre landskap med biologiske verdier. Totalt sett er omsøkte tiltak ved Moskog ifølge KU ansett for å få ubetydelig konsekvens for både fugl, pattedyr og vegetasjon i driftsfasen.

NVE registrerer at utbyggingen vil kunne påvirke registrerte naturtypelokaliteter, men mener eventuelle negative konsekvenser i stor grad kan avbøtes med tiltak. NVE legger også vekt på at ingen av de registrerte lokalitetene er av stor verdi. Den rødlistede arten vasshalemose vil bli negativt påvirket av omsøkte utbygging, men sideløpet der arten lever går trolig tørr også i dag. NVE mener at arten vil klare seg bedre ved periodevis slipp av flomvann til sideløpet, slik at konkurrentene spyles vekk. Naturlige flommer vil forekomme også etter en utbygging, men om det er tilstrekkelig til å opprettholde forekomsten av vasshalemose er usikkert. Dersom det blir gitt konsesjon bør forekomsten av vasshalemose overvåkes og eventuelle tiltak iverksettes med hjemmel i konsesjonsvilkårene.

Når det gjelder fossefall mener NVE at en tilstrekkelig minstevannføring i stor grad vil opprettholde artens egnede habitat. Redusert vannføring kan medføre tap av noe produktivt areal for fossefallens byttedyr. Endringene antas imidlertid å bli små og ikke bestandsregulerende for fossefall. Eksisterende utbygging av Stakaldefossen kan ha medført tap av egnede hekkeområder for arten på tørrlagt strekning, men det regnes ikke med at situasjonen vil bli vesentlig forverret. Med en tilstrekkelig minstevannføring mener NVE den omsøkte utbyggingen ikke vil medføre noen større negative effekter for fossefall.

Departementet slutter seg til NVEs standpunkt, og kan ikke se at de samtlige konsekvensene for naturtyper og rødlistede arter er til hinder for at konsesjon gis forutsatt minstevannføring hele året. Se for øvrig innstillingen s 38-39.

Fisk og ferskvannsbiologi

Jølstervassdraget har flere ulike bestander av innlandsørret, inkludert storørret. Bestandsstatus for storørreten i Jølstravatnet er «sikker» ihht «Forslag til forvaltningsplan for storørret» (DN 1997),

og er en av fem «sikre» stammer i fylket. Jølsterørreten er videre en av få stammer i landet som er vurdert som «stor stamme» med stor regional, og middels stor nasjonal, verdi.

Jølstra er den viktigste gyte- og oppvekstelve for storørreten i Jølstravatnet. Gyte- og oppvekstelver til sikre storørretstammer regnes for å ha nasjonal/svært viktig verdi (DN-håndbok 15). De viktigste områdene ligger oppstrøms omsøkte utbyggingsstrekning, men hele strekningen fra Jølstravatnet og ned til Kvamsfossen er vurdert å ha stor verdi for fisk. Det er med sikkerhet registrert gytende storørret ved Gravøyna. Det er også gode gyteområder på innsiden av øya i Tongahølen, og det utelukkes ikke at storørreten også gyter her. Hele hølen er trolig et viktig oppvekstområde for ungfisk. Tongahølen anses for å ha stor til middels verdi for fisk.

Det antas at fisk, herunder også storørret, kan slippe seg ned Kvamsfossen, og at gyting kan forekomme på den planlagte minstevannføringsstrekningen, men marginalt sammenlignet med øvre deler av elva. Kvamsfossen utgjør en vandringsbarriere, og fisk som slipper seg ned, har problemer med å vandre opp igjen. Denne elvestrekningen, fra Kvamsfossen til Stakaldefossen, regnes for å ha liten betydning for storørret. Strekningen har imidlertid en selvrekutterende ørretbestand av god størrelse og kondisjon, samt betydning for fritidsfiske, og vurderes i KU totalt sett å ha middels verdi for fisk. Den nedre strekningen, fra Stakaldefossen og ned til Movatnet, er viktig som gyte- og oppvekstområde for ørreten i Movatnet. Stakaldefossen er et absolutt vandringshinder. Ifølge fagrapporten anses strekningen fra Stakaldefossen til Movatnet for å ha middels verdi for fisk.

Nedre deler av Jølstra, fra fjorden og opp til Brulandsfossen, er laks- og sjørrettførende. Det er også ål (VU i rødlista 2015) i nedre deler av vassdraget opp til Movatnet, men det er usikkert om arten er observert oppstrøms Stakaldefossen. Terskelen ved Tongahølen vil heve vannstanden og vannspeilet vil strekke seg opp til stryket inn til Tongahølen. Viktige gyteområder i Flugelona oppstrøms skal ikke bli påvirket, selv ikke ved større flommer. Hovedstrømmen går i dag fra stryket inn til Tongahølen, og på nordsiden av øya mot Kvamsfossen. Her er det potensielle gyteområder. Strømningsmønsteret i Tongahølen vil endre seg etter en utbygging, med raskere strømmer langs inntakskanalen og øst for øya i Tongahølen. Dette kan påvirke gytemulighetene i akkurat dette området. Konsekvensene er imidlertid usikre da andre områder, som i dag har for høy vannhastighet, vil kunne bli til gunstige habitater. Ifølge KU vil Tongahølen fortsatt kunne være et godt gyte- og oppvekstområde også etter en utbygging. Mer stilleflytende vann kan imidlertid favorisere ørekyte som vil gi økt konkurranse til ørretungene. Området som blir berørt av inntaket utgjør en mindre del av det sammenhengende gyte- og oppvekstområde til storørretbestanden i Jølstra. Konsekvensene er i KU vurdert til middels negativ for Tongahølen.

Den omsøkte minstevannføringsstrekningen, fra Kvamsfossen til Stakaldefossen/Reine, er i dag dominert av høy vannhastighet og grovt substrat. Redusert vannføring vil kunne gi redusert vanddekket areal, hovedsakelig i strandsonen, og på særlige grunne partier i stryk og sideløp. De grunne områdene er viktige som oppvekstområder for ungfisk og for bunndyrproduksjon. En kan derfor forvente en noe mindre produksjon av fisk og bunndyr på denne strekningen. Samtidig vil områder sentralt i elva få mer egnet habitat som følge av redusert dyp og strømhastighet. Redusert vannføring skal ikke medføre tørrlegging eller innfrysning av gytegroper på denne strekningen. Med de minstevannføringer som er foreslått, er konsekvensene for fisk og ferskvannsbiologi ansett for å være middels negativ på denne strekningen.

Strekningen mellom Stakaldefossen og Reinene vil få redusert vannføring med det omsøkte prosjekt, og tiltaket vil berøre deler av et viktig gyte- og oppvekstområde for ørreten i Movatnet. Det er blant annet registrert et gyteområdet like oppstrøms planlagt utløp som vil bli liggende på minstevannføringsstrekningen. Det er videre registrert noen mindre gyteområder nedstrøms planlagt utløp. Disse områdene kan bli påvirket både ved direkte inngrep i substratet og ved endringer i strømforhold som følge av utløpet. Utbyggingen er planlagt med omløpsventil for å hindre tørrlegging nedenfor utløpet ved eventuelt utfall av kraftverket. I KU er tiltaket vurdert å kunne gi ubetydelig til liten negativ konsekvens for fisk og ferskvannsorganismer mellom Reinene og Movatnet.

Utbyggingen er ikke ventet å påvirke anadrom strekning i nedre deler av vassdraget.

Bunndyrfaunaen i Jølstra beskrives som relativt rik, men det ble ikke funnet sjeldne eller rødlistede arter. Det kan forventes en reduksjon i bunndyrproduksjon som følge av mindre vanddekket areal i vassdraget, og en endring i artsamfunnet til mindre strømtolerante arter.

Etter høringsrunden har tiltakshaver sett nærmere på avbøtende tiltak for fisk. I samråd med fagutreder Norconsult foreslås de blant annet tidsavgrensede for- og etterundersøkelser i forbindelse med en utbygging som skisseres i en miljøoppfølgingsplan, herunder overvåking av storørretstammen og vurdering av behovet for terskler på strekningen med pålagt minstevannføring.

Tiltakshaver har sett nærmere på tiltak for fisk i inntaksområdet sammen med Norconsult som fagkonsulent. Det anbefalte tiltaket skal hindre at fisk kommer inn turbinen eller skades i møte med selve inntaksrista.

Storørretstammene i Norge er av nasjonal interesse, og opprettholdelse av gyte- og oppvekstområder for Jølsterørreten er etter NVEs syn av vesentlig betydning for konsesjonsspørsmålet. De viktigste områdene ligger oppstrøms omsøkte utbyggingsstrekning. Vannspeilet og endret strømningsmønster ved inntaket vil kun påvirke en mindre del av den totalt 4 km lange elvestrekningen fra utløpet av Jølstravatnet til Kvamsfossen. NVE legger vekt på at de viktigste gyte- og oppvekstområdene for storørret fortsatt vil være intakt, og at Tongahølen sannsynligvis vil ha egnede habitat også etter en utbygging. Ved konsesjon bør storørretstammen overvåkes og det bør utføres registreringer av gyte- og oppvekstområder både før og etter en eventuell utbygging.

Hovedstrømmen i Tongahølen vil, etter en utbygging, gå mot inntaket og ikke mot fossen slik den gjør idag. For å unngå at fisk havner i inntaket er det nødvendig med fisketilpasset inntak og eventuelt ledere for å føre fisken til mer egnede områder. Tiltakshaver har lagt frem detaljerte planer for fiskesperrer ved inntaket til kraftstasjonen som finmasket varegrind og avledningsrenner.

NVE legger videre vekt på at ingen store vandringsystemer vil bli delt opp ved omsøkte utbygging. I Jølstervassdraget anses Brulandsfossen og Stakaldefossen for å være absolutte vandringshindre, mens Kvamsfossen er vandringsbegrensende. Jølsterørreten vandrer fra Jølstravatnet og ned til egnede gyte- og oppvekstområder i Jølstra oppstrøms Kvamsfossen. De som eventuelt slipper seg ned Kvamsfossen har i dag problemer med å vandre opp igjen til mer egnede områder oppstrøms. Ørreten i Movatnet vandrer strekningen opp mot Stakaldefossen, men den kommer seg ikke videre opp forbi fossen. Det pågår ingen utstrakte fiskevandring

igjennom hele den omsøkte utbyggingsstrekningen, og et Jølstra kraftverk vil ikke skape nye barrierer i vassdraget. Ved en eventuell konsesjon er det likevel viktig at det tilrettelegges for vandring slik at fisk kommer seg både opp og ned. I følge tiltakshavers planer skal inntaksterskelen utformes med arrangement for minstevannføring som også skal fungere som fiskepassasje.

Det er planlagt dykket inntak for å unngå å suge inn luft, og gassovermetning er ikke vurdert å være et problem. Utbyggingen vil berøre gyte- og oppvekstområder ved Reinene. Ved en eventuell konsesjon er det viktig at utløpet plasseres og utformes slik at ørreten fra Movatnet fortsatt kan vandre forbi utløpet og til egnede områder ved Reinene.

Statusen for ål oppstrøms Stakaldefossen er usikker. NVE antar det ikke er behov for avbøtende tiltak slik situasjonen er i dag. Ved en eventuell konsesjon gir vilkårene hjemmel til å pålegge tiltak for ål dersom det skulle vise seg å være nødvendig ved et senere tidspunkt.

Når det gjelder bunndyr mener NVE at eventuelle skadevirkninger vil være knyttet til størrelsen på minstevannføringen i elva. Med en god minstevannføring som sørger for et tilstrekkelig vanddekket areal, vil de negative konsekvensene for bunndyr etter NVEs syn bli begrenset.

Etter NVEs vurdering vil omsøkte utbygging, med avbøtende tiltak som foreslått, ha begrensede virkninger på storørretstammen i Jølstravatnet. For elveørreten på regulert strekning vil redusert vannføring kunne gi noe tap av beite- og oppvekstområde, men med en tilstrekkelig minstevannføring mener NVE at omfanget vil være begrenset. Samlet sett mener NVE at med de tiltak som nå er foreslått, både i søknaden og i tilleggsvurderingene fra tiltakshaver, vil konsekvensene for fisk og ferskvannsbiologi bli akseptable. Avbøtende tiltak som størrelsen på minstevannføring og behovet for omløpsventil, fiskesperre, oppfølgende undersøkelser mv. omtales nedenfor under NVEs merknader til vilkårene.

Departementet kan ikke se at konsekvensene for fisk og ferskvannsbiologi er til hinder for å gi konsesjon, og viser for øvrig til vurderingene i innstillingen s 41-46.

Friluftsliv og reiseliv

Jølstra og Jølstravatnet er et av de viktigste friluftslivsområdene i regionen, kjent for varierte fjord- og fjellandskap. Vassdragsnaturen og kulturlandskapet har stor opplevelsesverdi for de mange turister som ferdes langs E39. Ved Jølstravatnet og i øvre deler av Jølstra er det campingplasser, golfbane, museum, raftingselskap og fiskesenter.

De største verdiene for friluftsliv og reiseliv knytter seg til fiske og elvesportaktiviteter. Det kommer også turister for aktiviteter som bre- og fjellvandring. Av andre friluftaktiviteter kan nevnes turgåing, skigåing og jakt. Det går en mye brukt turvei langs elva fra Vassenden, Flugelona og ned forbi Kvammen, som passerer inntaksområdet i Tongahølen. Hele tiltaksområdet benyttes til hjortejakt, i hovedsak av grunneierne, og er først og fremst av lokal betydning.

Fiske

Jølstravatnet, med sin verdifulle storørretstamme, har betydning for både yrkesfiske og sportsfiske. Utløpselva Jølstra er en attraktiv og kjent elv for sportsfiskere. Elva er rik på ørret, og har mange gode og lett tilgjengelige fiskeplasser. Tilreisende kommer hit for å fiske. Det er strekningen fra Vassenden til Langhaugane (oppstrøms tiltaksområdet) som beskrives som mest

populær for fiske etter storørret. Det er imidlertid flere gode fiskeplasser på strekningen som blir berørt av omsøkte Jølstra kraftverk, blant annet Tongahølen, Kvamshølen, Slåttehølen, Jølsterhølen, inntaksdammen til Stakaldefossen og Holsenbrua.

Planlagt inntaksområde ved Tongahølen beskrives som særlig velegnet for fluefiske samtidig som den er lett tilgjengelig. Tongahølen vurderes å ha stor verdi som fiskeområde. Økt vandndyp og endrede strømningsforhold som følge av omsøkte terskel kan påvirke tilgjengeligheten til fiskeplassene her, blant annet fordi det kan bli vanskeligere å vade. Konsekvensene for fisket i dette området er i KU vurdert som middels negativt.

Strekningen som vil få redusert vannføring er også vurdert å ha stor verdi for fiske ifølge KU. Selv om de mest populære fiskeplassene ligger oppstrøms tiltaksområdet er det flere fiskeplasser på denne strekningen også. Redusert vannføring kan påvirke både oppvekstforholdene for fisk og fiskernes opplevelse av området. Det er imidlertid i hølene det fiskes mest og her vil det være vann selv med minstevannføring. Konsekvensene for fiske på denne strekningen anses for å være middels negativ.

Flere av høringspartene viser til Jølstras betydning for fritidsfiske og flere mener omsøkte minstevannføringer er for lave til å opprettholde fiskeplassene. Norsk Fiskesenter AS viser til at selskapet har tilholdssted ved Vassenden og tilbyr fisketurer og skreddersydde fiskepakker for norske og utenlandske fisketurister. Innehaverne mener en utbygging av Jølstra vil føre til avvikling av selskapet.

NVE konstaterer at utbyggingen vil berøre et område med store fiskeinteresser. NVE legger imidlertid vekt på at det særlig er strekningen oppstrøms tiltaksområdet, fra Vassenden til Tongahølen, som er mest populær for fritidsfiske. Dette området vil fortsatt være intakt både med tanke på gode fiskeplasser og flotte landskapsopplevelser. Det fiskes også på den omsøkte utbyggingsstrekningen, men med en tilstrekkelig minstevannføring mener vi konsekvensene for fiske vil være akseptable. NVE har foran konkludert med at omsøkte kraftverk, med avbøtende tiltak, vil ha begrensede virkninger på fisk i vassdraget. NVE vurderer derfor at tiltaket ikke vil medføre vesentlig reduserte fangster som følge av et Jølstra kraftverk. Utbyggingen kan imidlertid påvirke den enkeltes opplevelse og interesse av å fiske i en regulert elv. Særlig kan selve utbyggingsperioden, og perioden rett etter oppstart av kraftverket, påvirke fisketurismen i en periode. Dersom det legges tilstrekkelig vekt på avbøtende tiltak som minstevannføring, markedsføring og tilrettelegging slik at turistene fremdeles vil komme til destinasjonen, mener NVE utbygging som omsøkt ikke vil medføre vesentlige negative konsekvenser for fritidsfiske.

Departementet er enig i NVEs vurdering, og kan ikke se at de samlede konsekvensene for fisket er til hinder for at konsesjon gis, jf. innstillingen s 48.

Elvesportaktiviteter

Jølstra beskrives som en av landets mest populære raftingelver og er i KU vurdert å ha stor regional og nasjonal verdi for rafting og elvepadling. En utbygging som omsøkt anses for å få stor negativ konsekvens for aktiviteten. Omsøkte minstevannføringer er ikke tilstrekkelig til å opprettholde elvesportaktivitetene på utbyggingsstrekningen. Jølstra er raftbar på både høye og lave vannføringer, noe som gjør elva stabil for rafting. I tillegg er elva lett tilgjengelig, nær

europaveien. Det raftes på hele strekningen fra Jølstravatnet til Stakaldefossen. Sesongen strekker seg fra midten av april til midten av oktober, med hovedsesong fra mai til august.

Sunnfjord Energi mener at minstevannføringer høyere enn det de har foreslått i søknaden (12 og 4 m³/s) ikke er forenlige med lønnsom kraftproduksjon.

Det er Jølster Rafting AS som organiserer raftingturene i Jølstra. Selskapet ble etablert i 1997 og har siden arrangert guidede turer i Jølstra. Rafting er firmaets hovedaktivitet. Selskapet uttaler at Jølstra er en unik elv i norsk raftingsammenheng. Elva har en pålitelig vannføring, mange lengre stryk og riktig vanskelighetsgrad for rafting. Det padles hele veien fra Jølstravatnet til Stakaldefossen, men den omsøkte strekningen er den mest attraktive. Det er ifølge selskapet mulig å rafte både på lave vannføringer (ned til 24 m³/s) og på høye vannføringer (opp til 70 m³/s). Det kreves minimum 24 m³/s for å ta flåtene trygt gjennom strykene, men et godt og konkurransedyktig produkt leveres først på 30 m³/s. Jølster Rafting mener en utbygging i Jølstra med omsøkte minstevannføringer vil gjøre det umulig å gjennomføre enhver form for rafting i de berørte delene av Jølstra. Raftingaktiviteten sørger for det vesentligste av omsetningen, og selskapet vil ikke ha mulighet til å holde driften gående dersom utbyggingen realiseres.

Utbyggingens konsekvenser for elvesportaktiviteter er et gjennomgående tema i høringsuttalelsene. Høringspartene mener at dersom Jølstra bygges ut slik det er søkt om, vil hele strekningen som i dag har nasjonal og internasjonal kvalitet bli uaktuell for rafting og elvepadling, og lokal næringsvirksomhet som er bygd opp rundt disse aktivitetene vil miste kundegrunnlaget. Det hevdes at kommersiell rafting og kraftutbygging ikke kan kombineres, og at konsekvensene blir at Jølster Rafting må legges ned.

Kvamsfossen- og Eikås Grunneigarlag viser til at de har gjort observasjoner/tellinger av rafting- og padleaktivitet på Jølstra som ikke samsvarer med det som er oppgitt i KU-rapportene, og mener aktiviteten er overestimert.

Jølster og Førde kommuner viser til Jølstras verdi for fiske, friluftsliv og reiseliv og de negative konsekvensene en utbygging vil medføre. Kommunene anser likevel at et kraftverk i Jølstra har større fordeler enn ulemper for lokalsamfunn, kommunen og storsamfunnet. Jølster kommune mener de negative konsekvensene vil bli redusert og kompensert for gjennom den nå forhandlede utbyggingsavtalen med Sunnfjord Energi.

NVE mener en utbygging av Jølstra som omsøkt utvilsomt vil medføre negative konsekvenser for elvesportaktiviteter og sannsynligvis gjøre elva uegnet til kommersielt bruk.

Tiltakshaver har beregnet produksjonstapet i GWh ved økt slipp av vann til hhv 25, 28 og 30 m³/s på nærmere gitte vilkår. Produksjonstapet ved ekstra slipp av vann utgjør 3,1 GWh - 7,5 GWh, som i kostnad beløper seg til 1,25 – 3 mill.kr. Tiltakshaver hevder at verdien av tapt produksjon vil være betydelig høyere enn omsetningen relatert til elvesport (536 000 kr i 2014), og at et slikt krav ikke er samfunnsnyttig. Da Jølstra kraftverk i utgangspunktet er et marginalt prosjekt, vil et slikt krav ifølge utbygger redusere nåverdien av prosjektet med 15 mill.kr. og øke sannsynligheten for at kraftprosjektet ikke blir realisert. Tiltakshaver foreslår som et alternativ å redusere minstevannføringen om sommeren med 1 m³/s (fra 12 til 11 m³/s), og å bruke dette til ekstra vannslipp (25 m³/s) to dager i uka. Dette kan gjøres uten netto produksjonstap, men tiltakshaver er ikke sikker på om et slikt tiltak vil gi et kommersielt grunnlag for Jølster Rafting AS.

Hensynet til rafting- og padleinteressene i Jølstra er, etter NVEs syn, et vesentlig moment i konsesjonsspørsmålet. Det finnes ingen elver i nærheten som er like velegnet for rafting og padling som Jølstra, hverken lokalt eller regionalt. Det går imidlertid klart fram av søknaden og konsekvensutredningene at det er vanskelig å fastsette tilstrekkelig avbøtende tiltak for rafting og elvepadling og samtidig få en økonomisk lønnsom kraftutbygging. NVE er tvilende til om et regime med ekstra vannslipp som foreslått vil gi et kommersielt grunnlag for elvesportaktiviteter. Dette er drøftet nedenfor under NVEs merknader til konsesjonsvilkårene.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering om at det vanskelig lar seg forene å fastsette tilstrekkelige avbøtende tiltak for å ivareta rafting og elvepadling, og samtidig oppnå en økonomisk lønnsom utbygging. Konsekvensen kan bli at Jølstra ikke lenger egner seg til slik kommersiell virksomhet, som kan gi ringvirkninger for reiselivet i området. Samtidig registrerer departementet at begge de berørte kommunene vurderer fordelene med kraftproduksjon som større enn ulempene for elvesportaktiviteter. Departementet kan ikke se at konsekvensene for elvesportaktiviteter er til hinder for at konsesjon gis. Det vises til innstillingen s 48-52 og s 76-77.

Reiseliv

NVE konstaterer at et Jølstra kraftverk vil berøre et området med reiselivsinteresser, og at en utbygging som omsøkt kan få negative virkninger for slik aktivitet. Etter NVEs syn er det mulig å oppnå lokal verdiskapning både gjennom kraftproduksjon og fortsatt reiseliv. Departementet slutter seg til NVEs standpunkt. Det vises til innstillingen s 52.

Kulturminner og kulturmiljø

Jølster har en rik kulturhistorie i hovedsak tilknyttet jordbruksbosetning i førhistorisk tid og i mellomalder. Gjenstandsfunn viser at folk har utnyttet ressursene i Jølster gjennom tusenvis av år og det er spor etter fastere bostedsplasser fra bronsealder. Det er flere godt ivarettede gårdstun med verdifulle kulturhistoriske bygningsmiljøer.

Nær tiltaksområdet er det imidlertid registrert få kulturminner. Det er ikke registrert automatisk fredede kulturminner som vil bli direkte berørt av utbyggingen, men noen kulturminner fra nyere tid med funksjonell tilknytning til Jølstra som eksempelvis gamle kvernhus, kraftverk, sager, etc. Omsøkte inngrep eller redusert vannføring er ikke vurdert å endre opplevelsesverdien av disse vesentlig. Samlet konsekvensgrad for kulturminner og kulturmiljø er i KU vurdert å være ubetydelig/liten negativ.

NVE kan ikke se at konsekvenser for kulturminner eller kulturmiljøer i denne saken har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet. Eventuelle negative virkninger vil kunne avbøtes ved å flytte/justere tekniske inngrep som veier, deponier, mm. En tilstrekkelig minstevannføring vil også være et viktig avbøtende tiltak for kulturmiljøet.

Forholdet til automatisk fredede kulturminner vil etter NVEs syn bli ivarettatt gjennom konsesjonsvilkårene dersom det blir gitt tillatelse til utbygging, og forpliktelsene i kulturminnelovens § 9 kan etter vår mening avklares etter at en eventuell konsesjon er gitt.

Departementet slutter seg til NVEs standpunkt. Det vises til innstillingen s 37-38.

Naturressurser

Jord- og skogbruk

Jord- og skogressursene regnes i konsekvensutredningene for å ha middels verdi. Totalt sett er utbyggingen vurdert å gi liten negativ til ubetydelig konsekvens for jord- og skogressurser i konsekvensutredningene.

NVE kan ikke se at utbyggingen vil medføre vesentlige konsekvenser for jord- og skogbruksinteresser som ikke lar seg avbøte med tiltak. Deponering av masser, og eventuelt bruk av masser til landbruksformål, er etter NVEs syn ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Dette er forhold som må utredes nærmere på detaljnivå ved en eventuell konsesjon. Avbøtende tiltak for å begrense støy i anleggsperioden av hensyn til husdyrhold skal inngå i detaljplanene ved en eventuell konsesjon.

Departementet slutter seg til NVEs standpunkt., jf. innstillingen s 52-54.

Mineral- og masseforekomster

Det er ikke registrert mineralforekomster innenfor influensområdet. Jølstra kraftverk vil ikke medføre konsekvenser for slike verdier.

Flere av høringspartene mener tunnelmasser er en ressurs som i størst mulig grad bør brukes til samfunnsnyttige formål. Grunneierne ved inntaksområdet ved Kvammen viser til at de gjenværende massene i massetaket her er av stor verdi for dem, og at det er misbruk av ressurser å dekke til massetaket med tunnelmasser og revegetere området. De mener det er mulig å utnytte både eksisterende og nye masser på en fornuftig måte da det er bruk for massene lokalt.

Både Førde og Jølster kommune mener overskuddsmasser skal nyttes til opparbeiding av Moskog industriområde, og at utbygger skal sørge for bearbeiding, transport og planering.

NVE bemerker at dette er forhold som vil bli fulgt opp på detaljplannivå ved en eventuell konsesjon. NVE legger til grunn at utbyggingen ikke vil medføre negative konsekvenser for viktige mineral- og masseforekomster. Departementet er enig i NVEs standpunkt, jf. innstillingen s 54.

Ferskvannsressurser og vannforsyning

Jølster kommune henter drikkevann fra Jølstravatnet oppstrøms, og kommunal vannforsyning vil ikke bli berørt av det omsøkte tiltaket. Det er registrert flere grunnvannsbrønner og fjellbrønner i influensområdet. Noen av disse ligger nær tunneltraseen og kan bli negativt påvirket av senket grunnvannstand som følge av innlekkasjer til tunnelen. Elva er ifølge KU ikke brukt til jordbruksvanning på berørt strekning.

NVE forutsetter at eventuelle problemer med vannforsyning vil kunne avbøtes med tiltak. Eventuelt må andre vannkilder finnes, og kostnadene dekkes av konsesjonæren. Skader og ulemper som kan knyttes til utbyggingen, vil kunne medføre erstatningsplikt for regulanten.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering, og kan ikke se at temaet er avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Det vises til innstillingen s 54-55.

Vannkvalitet, forurensning og støy

Vannkvalitet

Vannkvaliteten til Jølstra er i KU vurdert som generelt god, men den aktuelle elvestrekningen er likevel noe påvirket av tilførsler. Elvestrekningen er i vann-nett ansett for å ha moderat økologisk tilstand, der avrenning fra landbruk, sur nedbør, flomverk, forbygninger og vassdragsregulering er oppgitt som påvirkningsfaktorer. Miljøtilstanden regnes i KU for å være svært god for fosfor, nitrogen og pH, og moderat for total alkalitet. For tarmbakterier er miljøtilstanden i Jølstra vurdert som mindre god. Dette kan komme fra avrenning fra landbruket og et kommunalt avløpsanlegg ved Kvamsfossen som tilhører Jølster kommune.

Redusert vannføring på utbyggingsstrekningen vil redusere elvas resipientkapasitet, noe som kan forverre konsentrasjonen av tarmbakterier på denne strekningen. KU anses tiltaket for å være middels negativt og oppgir at bakteriekonsentrasjonen bør overvåkes. Det er ikke forventet vesentlig avrenning fra massedeponiene i driftsfasen. Ved store nedbørmengder og snøsmelting kan nitrogenkonsentrasjonen i elva stige noe når tippene er nylagde, men det er ikke regnet med at dette vil gi vesentlig belastning på elva, og omfanget er vurdert som lite/intet.

NVE mener at minstevannføringen vil være et viktig avbøtende tiltak for å ivareta elvas kapasitet som resipient i driftsfasen. NVE viser ellers til at det er Fylkesmannen som er ansvarlig myndighet når det gjelder forurensning. I henhold til vilkårene i en eventuell konsesjon kan Fylkesmannen pålegge oppfølgende undersøkelser og konkrete tiltak som i forbindelse med utbyggingen er påkrevd av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget. Før en eventuell utbygging må det utarbeides en plan for håndtering av forurensning både i anleggsperioden og i driftsperioden. NVE forutsetter at eventuelle problemer med forurensning i driftsfasen vil kunne avbøtes med tiltak og ikke er av avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Departementet slutter seg til NVEs standpunkt, jf. innstillingen s 55.

Støy, støv og rystelser

Ved inntaksområdet, inkludert deponiene her, er støy, støv og rystelser ikke ansett for å være noen utfordring da det er god avstand fra anleggsområdet til boligfeltet på andre siden av elva. Temaet kan imidlertid bli et problem for de husstandene som ligger nærmest deponiområdet ved Moskog og Stakaldefossen. Konsekvensene ved støy, støv og rystelser er ifølge KU vurdert å være middels negativt i anleggsfasen i dette området. Som avbøtende tiltak er det foreslått å bygge støyskjærmer og støyvoller, samt gjøre tiltak for å hindre støvplager.

I flere av høringsuttalelsene fremkommer det frykt for problemer med støy, støv og rystelser som følge av anleggsarbeid. Det er særlig områdene ved Stakaldefossen og Moskog høringspartene er opptatt av. Det vises til dårlige erfaringer med Statnetts bygging av ny trafostasjon og hvilken belastning det har vært for beboerne i området, og de frykter tilsvarende negative konsekvensene ved bygging av kraftverket. Tippområder i nærheten av boliger oppleves som dramatiske, og høringspartene frykter støy-, støv- og trafikkplager. De ønsker nærmere redegjørelse for driftstider, plassering av rigg, bearbeiding av tunnelmasser og mengden støy og støv. De mener også at utbygger bør dokumentere tilstanden på grunnmurer på nærliggende eiendommer, før tunnelarbeid og sprenginger starter.

NVE konstaterer at det i anleggsfasen må forventes en viss grad av støy og forstyrrelser for de som bor nær anleggsområdet. NVE viser til at avbøtende tiltak for å begrense støy, støv og rystelser i anleggsperioden skal inngå i detaljplanene etter at det eventuelt er gitt konsesjon til en utbygging. Gjeldende regler for bygg- og anleggsvirksomhet, herunder retningslinjer for støy, støv og trafikkgjennomføring, skal legges til grunn for utarbeidelse av detaljplanene for utbyggingen. Dersom tiltaket skulle medføre støy av betydning vil det kreve behandling etter forurensingsloven.

Departementet er enig i NVEs standpunkt, og viser for øvrig til innstillingen s 55-56.

Minstevannføring

Vannslipp

Sunnfjord Energi foreslår en minstevannføring på 12 m³/s på sommeren (15. mai-30. september) og 4 m³/s om vinteren (01. oktober-15. mai). Om vinteren tilsvarer dette omtrentlig den beregnede 5-persentilen, mens den foreslåtte sommervannføringen ligger godt under 5-persentilen. I fagutredningene inngår også minstevannføringer tilsvarende 5-persentilene, og det konkluderes med at en sommervannføring på 19 m³/s vil være en bedre løsning for landskap, friluftsliv og fisk/ferskvannsorganismer, men av mindre betydning for øvrige temaer. Søker mener derfor at en minstevannføring lik 5-persentilene vil være en fordel, men ikke avgjørende for miljø- og samfunnsinteresser. Tiltakshaver har beregnet at en minstevannføring tilsvarende 5-persentilene vil gi 30 GWh mindre enn omsøkte alternativ og en prisøkning fra 4,00 kr/kWh til 4,57 kr/kWh for ny produksjon (2013 kr). Utbygger hevder at kraftverket ikke vil være økonomisk lønnsomt med en slik minstevannføring.

Flere av høringspartene mener den foreslåtte minstevannføringen på sommeren er for lav til å sikre landskap- og naturverdiene ved en utbygging, og mener minstevannføringen må opp på nivå med 5-persentilene for å ivareta disse interessene.

De utførte fagutredningene viser at redusert vannføring som omsøkt vil kunne gi noe redusert vanddekket areal, hovedsakelig i strandsonen, og på særlige grunne partier i stryk og sideløp. I kulper og dypere stryk vil forskjellene bli mindre og det er ikke forventet tørrlegging eller innfrysning av gytetroper på utbyggingsstrekningen. Bilder av Jølstra ved ulike vannføringer viser at det i hovedsak er strømningsbildet, mer enn vanddekket areal, som utgjør de største forskjellene. I følge utredningene vil 96 % av elvesenga fremdeles være vanddekket ved vannføringer på rundt 19 m³/s (sammenlignet med vanddekket areal ved middelvannføring). Ved vannføringer på 12 m³/s vil 90 % av elvesenga fremdeles være vanddekket. Ved vannføringer på rundt 4 m³/s vil det vanddekte areal være redusert til om lag 79 % av middel.

En høyere minstevannføring på sommeren, slik høringspartene ønsker, vil etter NVEs syn gi noe mer liv i elva, og redusere de negative konsekvensene for naturmiljø noe, men etter NVEs syn står fordelene med en slik økning i minstevannføring ikke i forhold til reduksjonen det utgjør i kraftproduksjon. Et Jølstra kraftverk vil uansett medføre redusert vannføring og gi et mer ensformig og statisk vannføringsbilde på utbyggingsstrekningen, og etter NVEs syn er det lite som skiller opplevelsen av 12 m³/s fra 19 m³/s i elva. NVE mener søkers forslag til minstevannføringer ivaretar de biologiske og landskapsmessige interessene i tilstrekkelig grad og anbefaler at denne minstevannføringen legges til grunn for konsesjonen. Dette gjelder også omsøkte periode for vintervannføring, jf. tidligere redegjørelse under «NVEs vurdering av KU og

kunnskapsgrunnlaget». NVE bemerker at det også vil være flere perioder med flomoverløp og dermed mer vann i elva enn foreslåtte minstevannføringer.

Departementet slutter seg til NVEs forslag til minstevannføring, jf. vurderingene i innstillingen s 75-76.

Stakaldefossen

Noen av høringspartene ber om at det fastsettes minstevannføring forbi Stakaldefoss kraftverk. Det gamle kraftverket skal kjøre på restvannføringen fra nye Jølstra kraftverk (inkludert minstevannføringen) og fossen vil gå tørr store deler av året som følge av omsøkte utbygging. Stakaldefoss kraftverk har ingen konsesjon etter vassdragslovgivningen, men en ervervskonsesjon for bruk av fallrettighetene. Det er ingen krav om minstevannføring i Stakaldefossen i dag og strekningen på drøye 500 m er tørrlagt i lange perioder av året. I følge Sunnfjord Energi går det i dag vann i fossen i om lag 100 dager i et middels år. Etter en utbygging vil antall dager med overløp reduseres til 15 dager (midlere år). Det er i hovedsak av landskapsmessige hensyn det er ønske om minstevannføringer i Stakaldefossen og det er ingen store biologiske verdier knyttet til fossen i dag. Det er registrert naturtypen fossesprøytzone av lokal verdi C, men da naturtypen allerede er sterkt påvirket av vassdragsreguleringen er den ikke vurdert å ha stor verdi. NVE bemerker at dette er en foss som allerede er utbygd og nyttet til kraftproduksjon. Nye Jølstra kraftverk vil kunne utnytte dagens flomtap i Stakaldefossen med bedre utnyttelse av vannressursene enn i dag. Etter NVEs syn må det slippes mye vann i Stakaldefossen for å oppnå ønsket landskapseffekt. En minstevannføring tilsvarende NVEs anbefaling for Jølstra kraftverk på 12/4 m³/s vil etter NVEs beregninger redusere produksjonen i Stakaldefossen kraftverk med om lag 20 GWh/år. NVE anbefaler ikke pålegg om minstevannføring i Stakaldefossen.

Departementet er enig i NVEs forslag, jf. innstillingen s 76.

Vannslipp til elvesportaktiviteter

Ekstra slipp av vann i perioder for å kunne opprettholde aktiviteter som rafting og padling i vassdraget er tidligere diskutert og vurdert under kapitlet «Friluftsliv og reiseliv». Fagutreder konkluderer med at med en vannføring på 25 – 30 m³/s på 12 faste dager i hovedsesongen (to dager i uka fra siste uke i juni t.o.m. første uke i august) vil det i teorien kunne være mulig å opprettholde en viss kommersiell drift av elvesportaktiviteter. Det vil være et forutsigbart vannføringsregime som gjør det mulig å planlegge arrangementene. Sunnfjord Energi har beregnet at produksjonstapet ved ekstra slipp av vann spenner seg fra 3,1 GWh til 7,5 GWh, med en kostnad på 1,25 - 3 mill.kr. Tiltakshaver hevder at verdien av tapt produksjon vil være betydelig høyere enn omsetningen relatert til elvesport og at et slikt krav således ikke er samfunnsnyttig. Dermed reduseres sannsynligheten for at kraftprosjektet blir realisert. Sunnfjord Energi hevder at det kan være et alternativ å redusere minstevannføringen på sommeren med 1 m³/s (fra 12 til 11 m³/s) og bruke dette til ekstra vannslipp (25m³/s) to dager i uka. Dette kan gjøres uten netto produksjonstap og tiltakshaver uttaler at dette kan være en løsning dersom elvesportaktiviteten representerer en tungtveiende interesse i konsesjonsbehandlingen. Sunnfjord Energi er imidlertid usikre på om et slikt regime med ekstra vannslipp vil gi et kommersielt grunnlag for selskapet Jølster Rafting.

NVE mener at dersom man skal gå inn for et pålegg om ekstra vannslipp for elvesportaktiviteter, må det slippes nok vann slik at det faktisk blir et godt salgsprodukt for aktørene. NVE mener at

25 m³/s ikke er tilstrekkelig for et slikt formål og at en må opp i 28 m³/s og helst 30 m³/s for å kunne ivareta aktiviteten. NVE er videre usikre på om vannslipp noen dager i uka er tilstrekkelig til å opprettholde fortsatt kommersiell drift i vassdraget. Det er én aktør som driver slik aktivitet i vassdraget og selskapet har ingen alternative elver som kan brukes de dagene Jølstra har for lav vannføring. NVE mener det er vanskelig å fastsette avbøtende tiltak for rafting og elvepadling i Jølstra som er tilstrekkelig til å sikre fortsatt kommersiell drift og samtidig få en økonomisk lønnsom kraftutbygging. NVE anbefaler derfor ikke ekstra vannslipp til elvesportaktiviteter i denne saken.

Departementet slutter seg til NVEs forslag, jf. innstillingen s 76-77.

Omløpsventil

Sunnfjord Energi foreslår en omløpsventil på 45 m³/s (om lag 80 % av maksimal slukeevne) for å hindre tørrlegging nedstrøms kraftverksutløpet ved et eventuelt utfall av kraftstasjonen. I tillegg skal omløpsventilen være dimensjonert slik at den sikrer konsesjonskravene knyttet til vannføringsforholdene på anadrom strekning nedstrøms Brulandsfoss kraftstasjon. Det foreligger spesielle restriksjoner for vannstandsendringer i forbindelse med Brulandsfoss kraftverk. En omløpsventil som foreslått skal med stor sikkerhet sikre forholdene både for Movatnet og den lakseførende elva nedstrøms Brulandsfoss.

For å unngå stranding av fisk i Jølstra ved eventuelt utfall eller rask nedkjøring av Jølstra kraftverk anbefaler NVE at det installeres en omløpsventil med kapasitet på minimum 45 m³/s.

Departementet er enig i NVEs standpunkt. For øvrig vises til innstillingen s 77.

Vannforskriften

Vannforskriften § 12 oppstiller vilkår som må vurderes i forbindelse med etablering av nye inngrep i vassdraget. I vurderingen av om konsesjon skal gis etter vassdragsreguleringsloven og vannressursloven, har konsesjonsmyndigheten vurdert alle praktiske gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene eller ulempene ved tiltaket. De foreslåtte konsesjonsvilkårene vil etter departementets vurdering være egnet til å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. Ved å pålegge minstevannføring vil man i stor grad opprettholde de biologiske funksjonene i elva.

Departementet mener som NVE at samfunnsnyttene vil være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Departementet mener at hensikten med inngrepet, i form av ny fornybar produksjon, ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Departementet viser til at i denne vurderingen inngår også tekniske gjennomførbarhet og kostnader.

Departementet viser til den foretatte gjennomgang og vurdering av de negative konsekvenser for natur og miljø i foredraget her. Med de avbøtende tiltak som konsesjonsvilkårene legger opp til, og med den minstevannføring som her er foreslått, finner departementet at vilkårene etter vannforskriften § 12 er oppfylt. De negative konsekvensene er ikke til hinder for gjennomføring av tiltaket.

V Samlet belastning

I tråd med nmfl. § 10 foretar departementet en vurdering av den samlede belastningen på økosystemet. Departementet har tatt hensyn til andre allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidige inngrep og påvirkninger. For den omsøkte Jølstra-utbyggingen med kraftverk og

nettilknytning, vises til gjennomgangen av de enkelte fagtemaer i foredraget foran, samt til NVEs innstilling og konsesjonssøknaden med fagrapporter.

Jølstervassdraget er allerede preget av eksisterende kraftanlegg. Jølstravatnet (50 mill. m³) er regulert med 1,25 m, og reguleringen utnyttes i Stakaldefoss kraftverk (60 GWh) og Brulandsfoss kraftverk (57 GWh). Oppstrøms Jølstravatnet ligger Kjøsnesfjorden kraftverk (247 GWh) som utnytter reguleringen i Trollavatnet (32 mill.m³). Mo kraftverk (40 GWh) har utløp i Movatnet oppstrøms Brulandsfoss og utnytter små reguleringer i Gravvatn og Litlevatn. Det er videre en rekke småkraftverk som i hovedsak utnytter sideelvene til hovedvassdraget. Det er i dag 9 eksisterende småkraftverk i drift rundt selve Jølstravatnet (Gjesdal, Sanddal, Bjørndalselva, Åselva, Dvergsdalsdalen, Grovane, Ågjølet, Nedrebø og Meierifossen). I tillegg er det gitt konsesjon til fire småkraftverk (Gjesdal II, Myklebost, Helgheim, Øvrebø) og konsesjonsfritak til fire mini/mikrokraftverk (Ørnebottgrova, Gjerdet og Hegrenes). I hovedelva Jølstra er det bare ett mindre kraftverk (Jølstraholmen minikraftverk ved Vassenden). Det er videre gitt konsesjonsfritak til et minikraftverk i Hjelmbrekkelva som renner inn i Jølstra ved Flugelona. Det er ellers ingen planlagte kraftverk i direkte tilknytning til Jølstraelva, eller elvestrekningen som vil bli berørt av omsøkte Jølstra kraftverk. I sideelva Holsa, som renner ut i Jølstra rett oppstrøms Movatnet, er det tre eksisterende småkraftverk (Støslia, Nydal og Holsen). I tillegg er det gitt konsesjon til Støselva småkraftverk, konsesjonsfritak til ett minikraftverk (Husetuftelva), samt ett omsøkt småkraftverk som er til behandling i NVE (Viskedalselva). I Sagelva, en sideelv til Movatnet ligger Sagelva småkraftverk. I Angedalselva, som renner ut i Jølstra ved Førde, er det i dag to småkraftverk. Det er i tillegg gitt konsesjonsfritak til tre minikraftverk, samt at det nylig er gitt konsesjon til to småkraftverk (Vassbrekka og Anga).

Samlet sett står Jølstervassdraget for en produksjon på om lag 400 GWh i dag. Med omsøkte prosjekt vil produksjonen øke med ytterligere ca. 200 GWh.

Ved Moskog nær planlagt påhugg til kraftstasjonen har Statnett bygget nye Moskog transformatorstasjon i forbindelse med 420 kV ledningen Ørskog-Fardal. Det er mange kraftledninger som passerer gjennom dette området, som tydelig er preget av tekniske inngrep og menneskelig aktivitet.

Jølstra er den viktigste gyte- og oppvekstelva for storørreten i Jølstravatnet. Departementet har kommet til at omsøkte utbygging, med avbøtende tiltak som foreslått, vil ha akseptable virkninger på storørretstammen og annen fisk i elva. Det fremstår ikke som om det er andre tiltak, eksisterende eller planlagte, som vil forsterke de negative virkningene på fisk slik at det medfører økt samlet belastning, utover de konsekvenser som tidligere er vurdert.

Jølstra kraftverk kan også få konsekvenser for arter og naturtyper. Det vises til omtale foran i foredraget.

Tiltaket antas ikke å ville berøre arter eller naturtypelokaliteter av stor (nasjonal) verdi og at eventuelle negative konsekvenser i stor grad kan avbøtes med tiltak.

Jølstra kraftverk kan, sammen med eksisterende anlegg på Moskog, ha negative effekter på hjortebestanden området. Dette er først og fremst knyttet til forstyrrelser i anleggstiden, noe som må vektlegges i eventuell videre detaljplanlegging slik at slike forstyrrelser begrenses i størst mulig grad.

Departementet mener det i liten grad synes å være andre virkninger knyttet til de planlagte tiltakene som gjensidig kan forsterke hverandre, og som således kan føre til økt samlet belastning.

For temaene landskap, friluftsliv og reiseliv er det i hovedsak Jølstra som landskapselement, fiske og elvesportaktiviteter som er mest aktuelt å vurdere med tanke på sumvirkninger. Departementet har foran konkludert med at redusert vannføring i Jølstra vil gi en temmet elv med mindre variasjon i vannføring enn før, som vil være negativt for landskapsopplevelsen. For fritidsfiske vil ikke omsøkte tiltak ikke vil medføre vesentlige negative konsekvenser for slik aktivitet, under forutsetning av tilstrekkelig avbøtende tiltak. En utbygging som omsøkt vil imidlertid medføre store konsekvenser for elvesportaktiviteter og sannsynligvis gjøre elva uegnet til kommersielt bruk. Det finnes ingen elver i nærheten som er like velegnet for rafting og padling som Jølstra, hverken lokalt eller regionalt. Departementet kan imidlertid ikke se at det er andre eksisterende eller planlagte inngrep som vil kunne forsterke de negative konsekvensene for landskap, friluftsliv og reiseliv i særlig grad.

Departementet mener at det bør legges vekt på utnyttelse av allerede berørte vassdrag til økt kraftproduksjon, og mener Jølstra kraftverk er et slikt prosjekt. Virkningene av et Jølstra kraftverk vil avhenge av utbyggingsløsninger og omfanget av mulige avbøtende tiltak. Som nevnt over er det flere planlagte småkraftverk i Jølster og Førde kommune. Ingen av disse ligger i direkte tilknytning til Jølstra elv, eller elvestrekningen som vil bli berørt av omsøkte Jølstra kraftverk. Konesjonsmyndigheten kan ikke se at noen av de planlagte småkraftverkene vil kunne føre til forsterkede virkninger på økosystemet slik at det medfører økt samlet belastning. Småkraftverkene påvirker etter departementets syn andre økosystemer og problemstillinger, og vil ikke øke de samlede virkningene i særlig grad. Det er heller ikke andre eksisterende eller planlagte tiltak som sammen med et Jølstra kraftverk vil øke den samlede belastningen eller medføre økte sumvirkninger i en slik grad at det skulle være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter en vurdering av de omsøkte tiltakene sett sammen med eksisterende og planlagte tiltak i nærheten, finner departementet at den samlede påvirkningen økosystemet blir utsatt for, ikke vil være til hinder for at konsesjon kan gis til bygging av Jølstra kraftverk med tilhørende nettilknytning slik dette fremgår av oppsummeringen og konklusjonen nedenfor.

VI Oppsummering og konklusjon

Vannressursloven

I vurderingen av om konsesjon skal gis etter vassdrags- og energilovgivningen, må fordelene og ulempene ved de omsøkte tiltak gjennomgås og avveies.

Den viktigste samfunnsnyttien med Jølstra kraftverk vil være en betydelig produksjon av ny, fornybar kraft der andelen vinterkraft utgjør nesten halvparten. Kraftverket vil også gi en bedre utnyttelse av ovenforliggende reguleringsmagasiner og bidra med ny regulerbar kraft. Prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt, og kraftverket forventes å gi inntekter til konsesjonær og grunneiere, og inntekter til Jølster og Førde kommuner i form av skatter og avgifter. I anleggsfasen gir utbyggingen arbeidsplasser og muligheter for leveranser innen bygg og anlegg.

Departementet har merket seg at Jølster kommune, Førde kommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune tilrår at konsesjon gis, mens Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane Turlag m.fl. frarår at det blir gitt konsesjon.

Departementet legger vekt på utnyttelse av vassdrag som allerede utnyttes til kraftproduksjon, slik som Jølstra. Kraftstasjon og vannveier skal bygges i fjell, og de synlige inngrepene vil være begrenset og i stor grad knyttet til redusert vannføring på utbyggingsstrekningen.

De negative virkningene er i hovedsak knyttet til fisk og elvesportaktiviteter. Jølstra er gyte- og oppvekstelv for storørreten i Jølstravatn og er viktig for fiske og fisketurisme. De viktigste områdene for fisk ligger oppstrøms tiltaksområdet, og departementet mener en utbygging som omsøkt vil være akseptabel under forutsetning av tilstrekkelig avbøtende tiltak. Jølstra er også en populær elv for rafting og padling. En utbygging vil vanskeliggjøre slik aktivitet og elva vil sannsynligvis bli uegnet til kommersielt bruk. Jølstra er også et viktig landskapselement i Jølsterdalen, spesielt om sommeren med stor vannføring.

Ut fra en helhetsvurdering mener departementet at Jølstra kraftverk med tilhørende nettilknytning kan realiseres med akseptable virkninger hensett til forventet årlig kraftproduksjon. Et viktig avbøtende tiltak vil være slipp av minstevannføring hele året med økt vannslipping i sommerperioden. Departementet mener at med et slikt pålegg om minstevannføring sammenholdt med pålegg om plassering og utforming av inntak og utløp, vil dette sikre gyte- og oppvekstområder for ørret samt opprettholde fiskevandring i størst mulig grad. Ut fra dette antas konsekvensene for landskap og naturmiljø å bli akseptable. Når det gjelder konsekvenser for elvesportaktiviteter, mener departementet at det er vanskelig å finne avbøtende tiltak og samtidig realisere en lønnsom kraftutbygging. Departementet mener at fordelene og nytten ved bygging av Jølstra kraftverk er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser.

Departementet tilrår at Sunnfjord Energi AS gis konsesjon for bygging og drift av Jølstra kraftverk i medhold av vannressursloven, jf. vassdragsreguleringsloven.

Energiloven

I helhetsvurderingen inngår også konsekvensene av elektriske anlegg som er nødvendig for å gjennomføre bygging av Jølstra kraftverk. Etter departementets vurdering medfører ikke de elektriske anleggene ulemper eller skader av et slikt omfang at det har avgjørende betydning for om det omsøkte tiltaket kan tillates eller ikke. Det anbefales derfor at Sunnfjord Energi AS gis tillatelse i medhold av energiloven § 3- 1 til bygging og drift av elektriske anlegg som omsøkt.

Industrikonsesjonsloven

Jølstra kraftverk utløser konsesjonsplikt etter industrikonsesjonsloven siden fallrettighetene som skal erverves vil innvinne over 4000 naturhestekrefter. Det er i søknaden oppgitt et foreløpig kraftgrunnlag på 10936 naturhestekrefter i Jølstra kraftverk. Sunnfjord Energi AS er eid av kommunene Jølster, Førde, Gaular, Fjaler, Hyllestad, Solund og Naustdal, og av BKK. Ettersom minst 2/3 av konsesjonæren er offentlig eid og for øvrig oppfyller vilkårene for offentlig eierskap i industrikonsesjonsloven § 2 første ledd, kan Sunnfjord Energi AS tildeles konsesjon etter industrikonsesjonsloven. Etter industrikonsesjonsloven §§ 6 og 9 har stat og deretter fylkeskommune forkjøpsrett til fallrettigheter ved førstegangs konsesjonsbehandling. Hverken stat eller fylkeskommune vil gjøre forkjøpsretten gjeldende. Departementet tilrår at det gis

konsesjon til Sunnfjord Energi AS etter industrikonsesjonsloven § 1 for erverv av fallrettigheter for bygging av Jølstra kraftverk.

Oreigningslova

Sunnfjord Energi AS har søkt om tillatelse etter oreigningslova til ekspropriasjon av nødvendige rettigheter dersom det ikke lykkes å inngå minnelige avtaler. Dette gjelder både aktuelle fallstrekninger og alle eiendommer som berøres ved bygging av Jølstra kraftverk. Søknaden gjelder også tillatelse til å ta i bruk areal og rettigheter før skjønn er avholdt (forhåndstiltredelse).

Liste over rettighetshavere er vedlagt konsesjonssøknaden.

Arealer

Jølstra kraftverk behandles etter vassdragsreguleringsloven § 16 pkt 1-3, jf. vannressursloven § 19, og som gir automatisk rett til ekspropriasjon av de rettigheter som er nødvendig for å gjennomføre tiltaket knyttet til arealer for Jølstra kraftverk (inntaksområde, deponier, veier, nødvendig grunn til selve kraftverket, utløp mv.). Det er derfor ikke nødvendig å søke om samtykke til ekspropriasjon i medhold av oreigningslova av arealer for bygging av disse anleggsdelene. I følge vassdragsreguleringsloven § 16 vil en konsesjon til vassdragsregulering utløse plikt for eiere og andre rettighetshavere til å avstå nødvendig grunn mot at det blir gitt erstatning.

Ervervet omfatter arealer ved inntaksområdet (70 mål), ved Moskog (3 mål) og areal ved utløp Reinene (6 mål).

Vannfall og elektriske anlegg

Hjemmelen i vassdragsreguleringsloven § 16 gjelder ikke ekspropriasjon av fallrettigheter, og det søkes om ekspropriasjon etter oreigningsloven til resterende fallrettigheter dersom minnelige avtaler ikke oppnås. Det søkes også om ekspropriasjonstillatelse for elektriske anlegg i eller i tilknytning til Jølstra kraftverk og Moskog koblingsstasjon.

Dersom det skal gis samtykke til ekspropriasjon av fallrettigheter, må tiltaket utvilsomt være til større gagn enn til skade for samfunnet, jf. oreigningslova § 2. Før det gis samtykke til ekspropriasjon, skal det være forsøkt oppnådd minnelige avtaler med den eller dem det skal eksproprieres rettigheter fra, jf. oreigningslova § 12.

Sunnfjord Energi eier fallet i Stakaldefossen. Selskapet har videre inngått avtale med rettighetshaverne nedstrøms Stakaldefossen, men har ingen avtale med rettighetshaverne oppstrøms. Til sammen disponerer Sunnfjord Energi 46,9 prosent av fallrettighetene på den omsøkte utbyggingsstrekningen fra Tongahølen til Reinene. Nordkraft har inngått avtaler med grunneierne oppstrøms Stakaldefossen og disponerer de øvrige 52,2 prosent av fallrettighetene. Resterende 0,9 prosent eies av Sogn og Fjordane fylkeskommune, som vil avvente avtaler frem til en eventuell konsesjon er gitt. Departementet er kjent med at det i lengre tid har pågått forhandlinger for å komme frem til minnelige avtaler mellom Sunnfjord Energi og grunneierne. Forhandlingene har ikke ført frem. Departementet har konkludert med at fordelene med bygging av Jølstra kraftverk er større enn ulempene for allmenne og private interesser, herunder virkninger av samfunnsmessig betydning, og har tilrådd konsesjon etter vannressursloven og etter energiloven for de elektriske anleggene. Departementet konkluderer på dette grunnlag med at tiltaket utvilsomt vil være til mer gagn enn til skade for samfunnet, slik at vilkåret i oreigningslova må anses som oppfylt.

Departementet tilrår at Sunnfjord Energi AS gis samtykke til ekspropriasjon av nødvendige fallrettigheter etter oreigningsloven § 2. Ekspropriasjonstillatelsen for de elektriske anleggene omfatter grunn og rettigheter for å bygge, eie og drive elektriske anlegg i eller i tilknytning til Jølstra kraftverk og Moskog koblingsstasjon.

Departementet gjør oppmerksom på at samtykket til ekspropriasjon etter oreigningslova faller bort dersom det ikke er begjært skjønn innen 1 år etter at ekspropriasjonsvedtaket ble fattet, jf. oreigningslova § 16.

Forhåndstiltredelse

Når skjønn ikke er begjært, kan samtykke til forhåndstiltredelse bare gis dersom det vil føre til urimelig forsinkelse for tiltakshaver å vente til skjønnskrevet er fremsatt. Departementet kan ikke se at særvilkårene i oreigningslova § 25 første ledd annet punktum er oppfylt her, og søknaden om forhåndstiltredelse stilles i bero inntil eventuelt skjønn er begjært.

Forurensningsloven

Sunnfjord Energi AS har ikke søkt om tillatelser etter forurensningsloven for bygging og drift av Jølstra kraftverk. Ut fra de foreliggende opplysninger, mener departementet at det er lite sannsynlig at kraftverket vil kunne medføre betydelige forurensninger etter at det er satt i drift og som ikke vil kunne avbøtes med tiltak. Det skulle derfor ikke være nødvendig med tillatelse etter forurensningsloven for driftsfasen. Etter departementets vurdering vil standardvilkårene (jf. vilkårenes post 8) ivareta hensynet etter forurensningsloven i driftsfasen. Med hjemmel i dette vilkåret kan Fylkesmannen pålegge oppfølgingsundersøkelser med nødvendig overvåking i den forbindelse.

Anleggsarbeidene krever egen tillatelse etter forurensningsloven. Ved en eventuell utbygging må det derfor søkes Fylkesmannen om utslippstillatelse anleggsfasen og det må legges frem en plan som viser hvordan tiltakshaver vil håndtere forurensning i anleggsperioden. Dette gjelder særlig tilslammet vann fra tunneldriving, anleggsdrift med maskiner og bruk av kjemikalier.

VII Departementets merknader til vilkårene

Departementet foreslår å gi ett vilkårssett etter vannressursloven for bygging og drift av Jølstra kraftverk og ett vilkårssett etter industrikonsesjonsloven for erverv av fallrettigheter på utbyggingsstrekningen. Forslagene til vilkår er basert på standard konsesjonsvilkår. For sammenfallende vilkår gjelder merknadene begge vilkårssett.

Vilkår etter industrikonsesjonsloven

Post 1: Konsesjonstid og revisjon

Sunnfjord Energi AS tilfredsstiller kravet til offentlig eierskap i industrikonsesjonsloven § 2 første ledd og kan gis konsesjon etter industrikonsesjonsloven. Det anbefales at standardvilkår om revisjonsadgang tas inn i konsesjonen, som innebærer at vilkårene kan revideres 30 år etter konsesjonstidspunktet.

Post 2: Konsesjonsavgifter og næringsfond

Konsesjonen etter industrikonsesjonsloven vil være utløsende for konsesjonsavgiften. NVE anbefaler at avgiftene settes til kr 8 og kr 24 pr nat.hk til henholdsvis stat og kommune.

Departementet finner ikke grunnlag for å fravike de foreslåtte satsene, som er i samsvar med praksis i de siste 15 årene.

Det legges til grunn at det blir gjort en endelig beregning av kraftgrunnlaget (naturhestekrefter) etter at kraftverket er satt i drift. Dette gjelder også for eksisterende Stakaldefossen kraftverk som vil få redusert kraftgrunnlag som følge av mindre vann når nytt Jølstra kraftverk settes i drift. Nye og endrede konsesjonsavgifter vil gjelde fra produksjonsstart i det nye kraftverket.

Både Jølster og Førde kommuner krever et næringsfond med årlig bidrag på kr. 400.000 (2014 verdi) med oppjusteringer i samsvar med konsumindeksprisen. Departementet har merket seg at det i utbyggingsavtalen mellom Sunnfjord Energi og Jølster kommune er avtalt et fond for næringsutvikling på kr. 250.000 der løpende bidrag skal utbetales fra det året Sunnfjord Energi starter utbygging av Jølstra.

Næringsfond skal kompensere for skader og ulemper som følge av utbyggingen, samtidig som kommunene skal ha en del av verdiskapningen som utbyggingen bidrar til. Departementet mener at Jølstra kraftverk med de avbøtende tiltak som nå er forslått vil gi begrensede miljøkonsekvenser for kommunene. Det vises til at kommunene vil sikres en del av kraftverkets verdiskapning gjennom avgifter, konsesjonskraft, kraftverksbeskatning og gjennom utbyggingsavtalen de har med tiltakshaverne. Departementet mener derfor det ikke er grunnlag for å pålegge næringsfond i denne saken.

Vilkår etter vannressursloven

Post 1 – Konsesjonstid og revisjon

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Vilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år.

Post 2 —Byggefrister mv.

Det foreslås standardvilkår om byggefrister. Fristene i vassdragsreguleringsloven gjelder selv om deler av tiltaket har fått konsesjon etter vannressursloven, jf. vannressursloven § 19.

Post 5 —Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.

Det er vesentlig at inngrepene gjøres så skånsomt som mulig og med særlig vekt på landskapstilpasningen. Ved NVEs godkjenning av detaljplanene må de tekniske inngrepene få en så god miljømessig utforming som mulig. Det forutsettes at eventuelle restriksjoner på anleggsarbeidet eller andre tiltak, som plassering av deponiene, blir avklart og konkretisert i detaljplanfasen.

Det skal bygges en omløpsventil i kraftstasjonen med kapasitet på minimum 45 m³/s.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten, jf. NVEs merknader til post 5 i innstillingen s 71-73.

Post 6 —Naturforvaltning

NVE har foreslått standardvilkår for naturforvaltning. Sunnfjord Energi har foreslått for- og etterundersøkelser som skisseres i en miljøoppfølgingsplan med særlig vekt på overvåking av storørretstammen (gytefisk/grop-registrering før og etter), elektrofiske for å kunne sammenlikne tetthet før og etter, både med tanke på rekruttering av ørret og ørekyte. Dette vil danne grunnlag for å gjennomføre kompenserende tiltak som utfisking av ørekyte, og eventuelle

habitatforbedrende tiltak som utlegging av gytegrus, terskler mm. Utbygger må innhente fiskefaglig kompetanse for å kvalitetssikre tiltak.

Forekomsten av vasshalemose bør overvåkes og eventuelle tiltak kan iverksettes med hjemmel i dette vilkåret. Det kan også være aktuelt å gi pålegg om etablering av egnede hekkeplasser for fossekall dersom det skulle være nødvendig.

Statusen for ål oppstrøms Stakaldefossen er usikker, og NVE ser ingen grunn til å pålegge avbøtende tiltak for ål slik situasjonen er i dag. Olje- og energidepartementet slutter seg til NVEs tilråding.

Pålegg i medhold av denne bestemmelsen må være knyttet til skader forårsaket av utbyggingen, og kostnadene ved pålegget må stå i rimelig forhold til tiltakets skadevirkninger og til nytten ved pålegget.

Post 7 —Automatisk fredete kulturminner

Departementet vil påpeke tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt under anleggsperioden, jf. kulturminnelovens bestemmelser.

Sogn og Fjordane fylkeskommune påpeker at undersøkelsesplikten, jf. lov om kulturminne § 9, ikke er oppfylt for noen av prosjektene. Forholdet til automatisk fredede kulturminner vil bli ivaretatt gjennom konsesjonsvilkårene dersom det blir gitt tillatelse til utbygging. Forpliktelsene etter § 9 i kulturminneloven kan derfor avklares etter at en eventuell konsesjon er gitt.

Post 8 —Forurensning mv.

Vilkåret omfatter driftsperioden. For anleggsperioden må det søkes om tillatelse fra Fylkesmannen.

Post 10 —Terskler mv.

Det er her hjemmel for å pålegge konsesjonæren å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom det skulle vise seg nødvendig.

Post 11 —Manøvreringsreglement mv.

Det fastsettes et eget manøvreringsreglement for Jølstra kraftverk, jf. vannressursloven § 19 første ledd.

Vilkårene for anleggskonsesjonen etter energiloven

Post 1 Varighet

Tillatelsen gis for en periode på 30 år fra konsesjonstidspunktet.

Post 3 Bygging

Det presiseres at anlegget skal være ferdigstilt, bygget og idriftsatt innen 5 år fra konsesjonsdato. Eventuell søknad om fristforlengelse må foreligge innen 6 måneder før utløpet av fristen.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r:

Sunnfjord Energi AS gis tillatelser i forbindelse med bygging av Jølstra kraftverk i Jølster og Førde kommuner i samsvar med vedlagte forslag.

Vedlegg 1 – Spesifikasjon av tillatelsene

1. I medhold av vannressursloven § 8 gis Sunnfjord Energi AS tillatelse til å bygge Jølstra kraftverk i Jølster og Førde kommuner, jf. vedlegg 2.
2. I medhold av industrikonsesjonsloven § 2 gis Sunnfjord Energi AS tillatelse til å erverve fallrettigheter i Jølstra, jf. vedlegg 3.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement for Jølstra kraftverk, jf. vedlegg 4.
4. I medhold av energiloven § 3 - 1 gis Sunnfjord Energi AS tillatelse til å bygge, eie og drive nødvendige elektriske anlegg i og i tilknytning til Jølstra kraftverk og Moskog koblingsstasjon, jf. vedlegg 5.
5. I medhold av oreigningslova § 2 første ledd nr. 51 og nr. 19 gis Sunnfjord Energi AS samtykke til å ekspropriere nødvendige fallrettigheter for bygging av Jølstra kraftverk, og grunn og rettigheter for å bygge, eie og drive elektriske anlegg i eller i tilknytning til Jølstra kraftverk og Moskog koblingsstasjon.
6. Planendringer kan foretas av departementet eller den departementet bemyndiger.

Vedlegg 2

Vilkår for tillatelse etter vannressursloven § 8 til Sunnfjord Energi AS til å bygge Jølstra kraftverk i Jølster og Førde kommuner, Sogn og Fjordane fylke

1

(konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 10 nr 3 første ledd.

2

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere 5 år jf. vannressursloven § 19 andre ledd og vassdragsreguleringsloven § 12 nr 1. Fristene kan forlenges av Olje- og energidepartementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

3

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

4

(Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

5

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger,

beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

6

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- å sørge for at forholdene i Jølstra er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

7

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd, jf. §§ 3 og 4.

8

(Forurensning m.v.)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.

9

(Ferdsl m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utilgjengelige.

10

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Pålegg etter dette vilkåret vil bygge på en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegg, samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold, er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

11

(Manøvreringsreglement m.v.)

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

12

(Hydrologiske observasjoner)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Kartverket med opplysning om hvordan målingene er utført.

13

(Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring, løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltene utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

14

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av reguleringens virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

15

(Militære foranstaltninger)

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende

ulempen eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

16

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

17

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av NVE til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av NVE.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Byggefrister m.v.), 11 (Manøvreringsreglement m.v.) og 17 (Kontroll med overholdelsen av vilkårene) kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake.

For overtredelse av de i loven eller i medhold av loven fastsatte bestemmelser, eller vilkår satt for konsesjon eller vedtak i medhold av loven, kan NVE treffe vedtak om tvangsmulkt jf. vassdragsreguleringsloven §12 nr. 21 annet ledd. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

Vedlegg 3

Vilkår for tillatelse for Sunnfjord Energi til å erverve fallrettigheter i Jølstra, Sogn og Fjordane fylke

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. industri- konsesjonsloven § 5a første ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2

(Konsesjonsavgifter)

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten på kr 8 pr. nat.hk. og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer på kr 24 pr. nat.hk, beregnet etter den gjennom- snittlige kraftmengde som det konsederte vannfall etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet.

Fastsattelsen av avgiftene tas opp til ny vurdering etter tidsintervaller som loven til enhver tid bestemmer.

Plikten til å betale avgiftene inntreter etter hvert som den innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdsesloven kap. 7.

Etter forfall svares rente som fastsatt i medhold av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

Konsesjonsavgiftsmidler avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret fortrinnsvis anvendes til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for fondet skal godkjennes av Fylkesmannen.

3

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket samt avgivelse av kraft, jf. post 11 (Konsesjonskraft), skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av Olje- og energidepartementet.

4

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens datum og fullføres innen ytterligere 5

år. Fristene kan forlenges av Kongen. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal naturvernmyndighetene underrettes.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for vassdragets utbygging. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultatet blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig

opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Ferdsel m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

9

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentliges interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Kartverket med opplysning om hvordan målingene er utført

10

(Konsesjonskraft)

Konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 % av den gjennomsnittlige kraftmengden som vannfallet etter foretatt utbygging kan yte med påregnelig vannføring år om annet. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunenes behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning.

Konsesjonæren kan i tillegg pålegges å avstå til staten inntil 5 % av kraften, beregnet som i første ledd.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraften tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre

steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje- og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel.

Prisen på kraften, referert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, fastsettes hvert år av Olje- og energidepartementet basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å betale til statskassen en mulkt som for hver kWh som urettelig ikke er levert, svarer til den pris pr. kWh som hvert år fastsettes av Olje- og energidepartementet, med et påslag av 100 %. Det offentlige skal være berettiget til etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å overta driften av kraftverket for eierens regning og risiko, dersom dette blir nødvendig for å levere den betingede kraften.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra vedtakets dato.

11

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter), 4 (Byggefrister m.v.), 12 (Konsesjonskraft) og 13 (Kontroll med overholdelsen av vilkårene) kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i industrikonsesjonsloven § 26.

For overtredelse av de i loven eller i medhold av loven fastsatte bestemmelser, eller vilkår satt for konsesjon eller vedtak i medhold av loven, kan Olje- og energidepartementet treffe vedtak om tvangsmulkt. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

12

(Tinglysing)

Konsesjonen med tilknyttede vilkår skal tinglyses for konsesjonshavers regning.

Vedlegg 4

Manøvreringsreglement for Jølstra kraftverk i Jølster og Førde kommuner, Sogn og Fjordane fylke

---

1.

Det skal slippes minstevannføring forbi inntaket til kraftverket på 12 m³/s i perioden 15. mai til 30. september og 4 m³/s resten av året.

Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike tilfeller ikke være i drift.

Det skal installeres en omløpsventil i kraftverket med kapasitet på minimum 45 m³/s, tilsvarende ca. 80 % av maksimal slukeevne.

Alle vannføringsendringer skal skje gradvis, og typisk start-/stoppkjøring skal ikke forekomme.

2.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at damanlegget til enhver tid er i god stand. Dersom det forlanges, skal

også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres.)

4.

Viser det seg at manøvrering og vannslipping etter dette reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Vedlegg 5

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Sunnfjord Energi AS

Organisasjonsnummer: 916 501 420

Dato: 21.06.2017

Varighet: 21.06.2047

Ref: 201400578-3

Kommune: Jølster og Førde

Fylke: Sogn og Fjordane

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1, søknad av 12. desember 2013, NVEs innstilling av 5. juli 2016 og kgl.res. av 21. juni 2017 gis Sunnfjord Energi AS anleggskonsesjon.

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive følgende elektriske anlegg:

Jølstra kraftverk med:

- 1 stk. generator med ytelse 23 MVA og spenning 13,2 kV
- 1 stk. generator med ytelse 46 MVA og spenning 13,2 kV
- 1 stk. transformator med ytelse 23 MVA og omsetning 13,2/132 kV
- 1 stk. transformator med ytelse 46 MVA og omsetning 13,2/132 kV
- En ca. 700 meter lang jordkabeltrase fra kraftstasjonen til Moskog transformatorstasjon , bestående av;
  - To stk. jordkabler med nominell spenning 132 og tverrsnitt med minimum strømføringsevne tilsvarende 3xlx300mm² Al
  - En jordkabel med nominell spenning 22 kV og tverrsnitt med minimum strømføringsevne tilsvarende 3xlx95mm² Al
- Nødvendig høyspenningsanlegg .

Moskog transformatorstasjon med:

- To stk. nye 132 kV bryterfelt
- Nødvendig høyspenningsanlegg.

Anlegget skal bygges i traseen som fremgår på kartet merket «Kraftstasjonsområde-oversiktplan» i målestokk 1:1500 av 21.6 .2015 vedlagt denne konsesjonen .

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren. I tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. Varighet

Konsesjonen gjelder inntil 21. juni 2047.

2. Fornyelse

Konsesjonæren skal søke om fornyelse av konsesjonen senest seks måneder før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. Bygging

Anlegget skal være ferdigstilt, bygget i henhold til denne konsesjonen og idriftsatt innen 5 år fra endelig konsesjon.

Konsesjonæren kan søke om forlengelse av fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse. Slik søknad skal sendes senest seks måneder før utløpet av fristen.

Konsesjonen bortfaller dersom fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse ikke overholdes.

4. Drift

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra NVE. Godkjenning kan gis etter søknad.

5. Nedleggelse

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes NVE om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. Endring av konsesjon

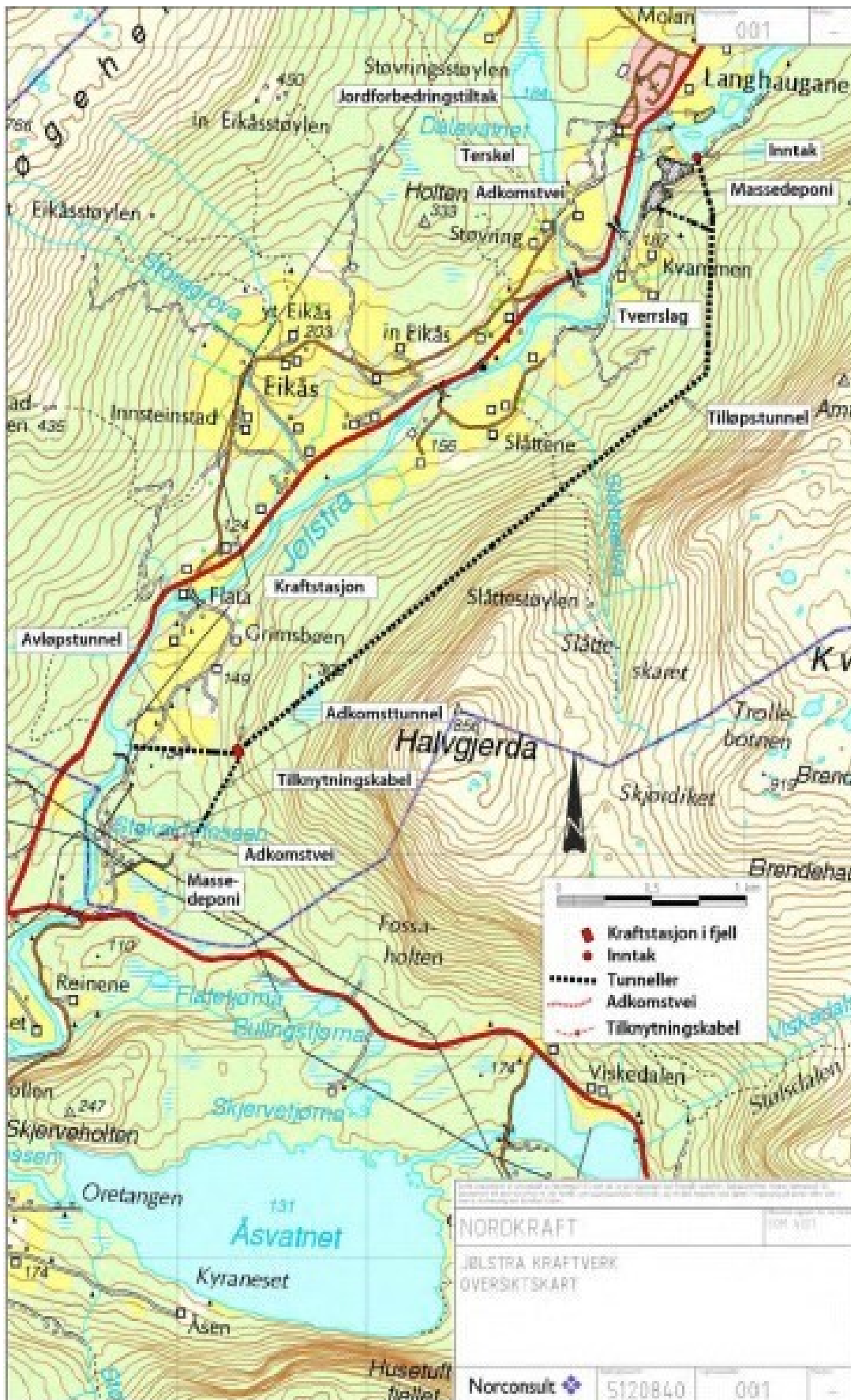
NVE kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

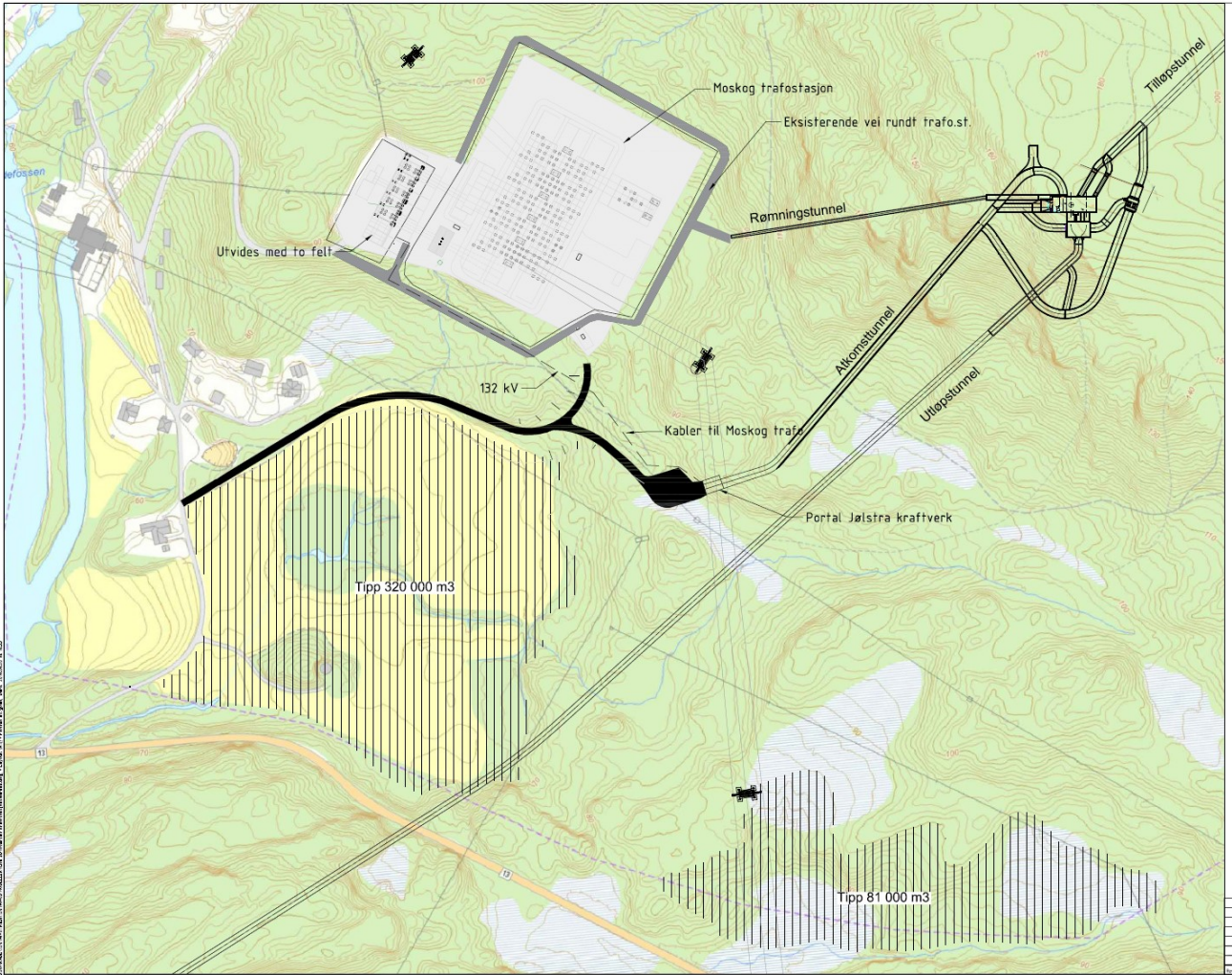
7. Tilbakekall av konsesjon

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

8. Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan NVE bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen. NVE kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

Prosjekt: Sunnfjord Energi - Jølstra kraftstasjon
 Dato: 2023-11-13
 Skala: 1:5000
 Tegner: [Name]
 Godkjent: [Name]

FORKLARING:

BESTEMMELSER:

HENVISNINGER:

Sunnfjord Energi
 Jølstra kraftstasjon
 Kraftstasjonsoversikt
 Plan
 Multiconsult AS
 www.multiconsult.no

Vedlegg: Oversiktskart alternativ Sunnfjord Energi AS

Tegnforklaring

● Inntak	— Gangvei	■ Stasjonshall
● Portal	— Kabel i grøft	■ Flomvoll
— Eksisterende kraftlinje 420kV	— Kabelsjakt	■ Industriområde
++++ Eksisterende kraftlinje <145kV	■ Tunnel	■ Massedeponi
— Vel, ny	— Terskel	■ Moskog Statnett
— Vel, eksisterende		■ Inntakstasjon

Jølstra kraftverk

Målestokk: 1:15 000	Ved format: A3
Oppdrag: 124198	Dato: 19/03/2014
Tegnet: KLW	Revisjon:
Kartgrunnlag: Statens kartverk	
Filnavn: Jølstra.mxd	

Kunde:
Sunnfjord
Energi AS

